

[Askjær Jørgensen]

ikke stillingtagen til de finesser, der kan ligge i detaljerne, hvad der er værst, pest eller kolera; vi markerer, når vi stemmer nej, at vi ikke kan acceptere disse restriktive indgreb, disse restriktionslove, over for de danske pengeinstitutter.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 113 stemmer mod 46.

Anden næstformand (Karlskov Jensen):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger. (Lovforslag nr. L 52. Fremsat 24/10 78. Første behandling 3/11 78. Betænkning 16/2 79. Anden behandling 6/3 79).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 112 stemmer mod 46.

Anden næstformand (Karlskov Jensen):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om mærkning og skiltning med pris m. v. (Lovforslag nr. L 53. Fremsat 24/10 78. Første behandling 3/11 78. Betænkning 16/2 79. Anden behandling 6/3 79).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 113 stemmer mod 46.

Anden næstformand (Karlskov Jensen):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af en energi- og ressourcefond samt et energi- og ressourceråd [af Ole Olsen (SF) m. fl.]. (Beslutningsforslag nr. B 78. Fremsat 9/2 79).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 9–21 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

9) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om bevarelse af gasforsyning [af Ole Olsen (SF) m. fl.]. (Beslutningsforslag nr. B 81. Fremsat 9/2 79).

10) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om obligatorisk deklaration af elforbrug [af Ole Olsen (SF) m. fl.]. (Beslutningsforslag nr. B 85. Fremsat 9/2 79).

11) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om fjernvarme og centralvarmesystemer [af Ole Olsen (SF) m. fl.]. (Beslutningsforslag nr. B 87. Fremsat 9/2 79).

12) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod installation af elvarme [af Ole Olsen (SF) m. fl.]. (Beslutningsforslag nr. B 82. Fremsat 9/2 79).

13) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om vægtafgift af motorkøretøjer m. v. [af Ole Olsen (SF) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 79. Fremsat 9/2 79).

14) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af lov om forbrugsbegrænsende foranstaltninger [af Ole Olsen (SF) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 84. Fremsat 9/2 79).

15) Første behandling af:

Forslag til lov om afgift af mineralske olier og olieprodukter [af Ole Olsen (SF) m. fl.].

(Lovforslag nr. L 176. Fremsat 9/2 79).

16) Første behandling af:

Forslag til lov om afgift af papirmasse og varer heraf [af Ole Olsen (SF) m. fl.].

(Lovforslag nr. L 177. Fremsat 9/2 79).

17) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om registreringsafgift af motorkøretøjer m. v. [af Ole Olsen (SF) m. fl.].

(Lovforslag nr. L 178. Fremsat 9/2 79).

18) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om iværksættelse af nyt bygningsreglement [af Ole Olsen (SF) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 88. Fremsat 9/2 79).

19) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om påbud om forberedelse af nybyggeri for installering af solvarmeanlæg [af Ole Olsen (SF) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 83. Fremsat 9/2 79).

20) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod anvendelse af engangsservice i statens virksomheder, institutioner m. v. [af Ole Olsen (SF) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 86. Fremsat 9/2 79).

21) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om periodiske syn af motorkøretøjer m. v. [af Ole Olsen (SF) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 80. Fremsat 9/2 79).

Anden næstformand (Karlskov Jensen):

Taletiden for partiordførerne er aftalt til 15 minutter i første omgang og 6 minutter i anden omgang. Ordføreren for forslagsstillerne har henholdsvis 20 og 10 minutter.

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling**Handelsministeren (Arne Christiansen):**

Jeg vil gerne på regeringens vegne indledningsvis udtale om den række af forslag, der her er fremsat fra SF om især energipolitiske emner, at vi værdsætter den positive interesse for disse spørgsmål, som forslagene som helhed er udtryk for. I de seneste måneder har vi oplevet et begivenhedsforløb, som på ny har bragt energipolitikken frem i samfundsdebatten og understreget de alvorlige problemer, som Danmark sammen med andre lande i den vestlige verden står over for både i den nærmest kommende tid og også på længere sigt. Som tingets medlemmer vil vide, vil jeg i nær fremtid fremsætte en energipolitisk redegørelse i folketinget og i fortsættelse heraf fremsætte forslag til anlægslov for naturgas og forslag til lovgivning om varmforsyning, lovforslag, som skal danne beslutningsgrundlag for to meget væsentlige elementer i regeringens energipolitik.

Mange af de synspunkter, der indgår i SFs forslag til folketingsbeslutning, vil blive taget op i den sammenhæng. Jeg tror derfor, det vil være rigtigt, at den mere indgående behandling af de forslag, SF her har lagt frem, venter, til forslagene kan blive vurderet i den bredere energipolitiske sammenhæng, som redegørelsen og de dertil knyttede lovforslag vil give anledning til. Foreløbig vil jeg derfor begrænse mig til nogle bemærkninger til de af forslagene, der hører hjemme under mit forretningsområde.

Forslaget om oprettelse af en energi- og ressourcefond samt et energi- og ressourceråd, det er beslutningsforslag nr. B 78, må

[Handelsministeren]

ses i sammenhæng med de forslag, der også er fremsat af SF om afgift på papir samt råenergiavgift, der forudsættes at skulle finansiere fondens midler.

Jeg har forstået på skatte- og afgiftsministeren, at han ikke finder det muligt at gå ind for disse to afgiftsforslag, og derfor bortfalder grundlaget for en positiv holdning til beslutningsforslag nr. B 78.

Det er vel i øvrigt naturligt at henlede både SFs og tingets øvrige medlemmers opmærksomhed på, at en vedtagelse af forslaget ville medføre, at regeringen måtte afgive sin kompetence og sit ansvar på de nævnte områder. Også af denne grund har jeg ingen mulighed for at anbefale forslaget.

Jeg skal i øvrigt tilføje, at regeringen allerede har iværksat omfattende forsknings- og udviklingsprogrammer inden for energiområdet, herunder bl.a. solvarmeanlæg og andre energianlæg og forskning i metoder til opbevaring af energi. Der er indtil nu stillet små 300 mill. kr. til rådighed for denne forskning og udvikling, ligesom der herudover er iværksat ordninger med støtte til energibesparende foranstaltninger i bygninger.

Om forslaget til folketingsbeslutning om bevarelse af gasforsyning, det er beslutningsforslag B 81, kan jeg sige følgende.

I 1977 blev der i alt i Danmark leveret ca. 1,2 mill. Gcal. gas, der fordeler sig med 0,3 mill. til husholdninger, 0,7 mill. til opvarmning og 0,2 mill. til industri. 1 mill. Gcal. blev leveret i København og Frederiksberg samt inden for Strandvejsgasværkets forsyningsområde nord for København. Nedlæggelse af disse anlæg er ikke aktuelt. I resten af landet blev der i 25 byer tilsammen leveret ca. 0,2 mill. Gcal. i 1977. En del af gasledningsnettene i disse byer vil kunne anvendes i forbindelse med en eventuel naturgasforsyning, hvorimod andre net er i for dårlig stand hertil. Det må derfor efter min vurdering overlades til de lokale myndigheder at træffe beslutning om eventuel nedlæggelse i konkrete tilfælde.

Om SFs forslag til folketingsbeslutning om obligatorisk deklARATION af elforbrug kan jeg sige, at regeringen deler forslagsstillernes ønske om at opnå en reduktion i elforbruget. Her i landet er apparatforbruget i husholdningssektoren stærkt koncentreret om nogle få typer. Det er komfurer, køleskabe, dybfrysere, vandvarmere, vaskemaskiner, opvaske-

maskiner og tørretumblere, som tilsammen beslaglægger omkring 20–25 pct. af det samlede danske forbrug.

Spørgsmålet om gennem mærkning af apparaterne med forbruget af elektricitet for på den måde at søge at påvirke forbrugerne til at vælge apparattyper med lavt elektricitetsforbrug har gennem nogen tid været behandlet i EF. Et forslag til rammedirektiv om energimærkning med sigte på at give forbrugerne en let forståelig vejledning ved anskaffelse af apparaterne kan vi vente vedtaget i nær fremtid. Rammeforslaget omfatter vandvarmere, bageovne, køleskabe, dybfrysere, vaskemaskiner, fjernsynsapparater, opvaskemaskiner, tørretumblere og strygeruller. Et konkret forslag om mærkning af bageovne i henhold til rammedirektivet kan ligeledes forventes vedtaget i nær fremtid, og for de øvrige nævnte apparater påregnes mærkningsbestemmelser udarbejdet efterhånden.

EF-forslaget har endvidere til formål at harmonisere mærkningen om elapparaters elektricitetsforbrug og undgå, at der gennem forskellige former for mærkning i de enkelte medlemslande opstår tekniske handelshindringer. Ifølge forslaget kan det enkelte medlemsland selv afgøre, om det vil foreskrive mærkning af de omhandlede apparater, men hvis mærkning besluttet, skal det ske i overensstemmelse med de regler, der vedtages i EF. Regeringen finder som nævnt, at vi fra dansk side i høj grad må støtte bestræbelser for gennemførelse af ensartede mærkningsbestemmelser i EF. Gennemførelsen af de omhandlede forslag kræver ikke lovændringer her i landet, og der er heller ikke behov for en folketingsbeslutning på dette område, hvor det af hensyn til vor eksportproduktion er ønskeligt med fællesregler inden for EF.

Til SFs forslag til folketingsbeslutning om fjernvarme og centralvarmesystemer har jeg følgende bemærkninger.

Fjernvarmesystemer dimensioneres i dag almindeligvis til fremløbstemperaturer på 90–120° C. Centralvarmesystemer anvender oftest ca. 60°, men kan tåle temperaturer på op til 90°. I forbindelse med kombineret el- og varmeproduktion opnås der energimæssige besparelser, der øges ved nedsættelse af fremløbstemperaturen. Grænsen sættes af økonomiske overvejelser samt det lave resulterende temperaturniveau hos eksisterende brugere, hvis radiatorinstallationer ofte ikke

[Handelsministeren]

vil være tilstrækkelige ved temperaturer på under 60°. Ved lave fremløbstemperaturer skal de anvendte ledningsdimensioner forøges, hvilket især ved større fjernvarmesystemer kan medføre stærkt forøgede anlægsudgifter. Det, der i energimæssig henseende er det mest fordelagtige, må således afvejes over for de økonomiske problemer, som anvendelse af lave fremløbstemperaturer uvilkårligt vil rejse.

Den nævnte tekniske og økonomiske afvejning med henblik på valg af den optimale fremløbstemperatur kræver gennemførelse af en lang række undersøgelser. Arbejdet hermed er delvist iværksat inden for handelsministeriets forskningsprogram vedrørende solvarme og planlægges videreført i forbindelse med det fremtidige arbejde på energiforskningens område. De nødvendige undersøgelser påregnes at ville strække sig over 2-3 år, hvorfor der tidligst til det tidspunkt eventuelt vil kunne udarbejdes retningslinjer for fremløbstemperaturens højde. Jeg må altså konstatere, at SF er lidt for tidligt ude med et forslag til folketingsbeslutning om dette emne.

Endelig skal jeg om SFs forslag til folketingsbeslutning om forbud mod installering af elvarme sige følgende.

Elvarme har i de senere år fundet udbredt anvendelse i nybyggeriet på grund af de lave installationsudgifter, som bidrager til at nedbringe de samlede omkostninger ved nybyggeriet. En ejendom, som er opvarmet med el, kan som anført af forslagsstillerne ikke uden betydelige meromkostninger omstilles til varmesystemer baseret på cirkulation af varmt vand i radiatorer, hvilken opvarmningsmetode er en forudsætning for en ejendoms tilslutning til fjernvarme eller naturgas.

I regeringens overvejelser omkring den fremtidige varmforsyning indgår dels anvendelse af naturgas, dels udvidet anvendelse af overskudsvarme fra kraftvarmeverker m. v. For at lette overgangen til disse former for kollektiv varmforsyning overvejer regeringen som led i et kommende forslag til varmforsyningslovgivning at indføre bestemmelser, der tager sigte på at undgå, at opvarmningsystemer, som ikke egner sig for tilslutning til rørført energiforsyning, etableres i nybyggeri inden for de geografiske områder, hvor en sådan varmforsyning påtænkes indført, eller som er egnede herfor. Dette skøn-

nes at omfatte ca. $\frac{1}{3}$ af landets samlede bygningsmasse – dette være sagt med et forbehold for tallet.

Et generelt forbud mod installation af elvarme i beboelsesejendomme og erhvervs-ejendomme vil derimod næppe være hensigtsmæssigt. Jeg vil i den forbindelse gøre opmærksom på, at som situationen tegner sig i dag, vil det ikke være rimeligt at fremtvinge en øget anvendelse af oliefyrr i nybyggeri, og det bør i denne forbindelse erindres, at elproduktionen nu i betydelig grad er baseret på anvendelse af kul og efter planerne i stedet stigende omfang skal baseres herpå.

Muligheden for den fremtidige tekniske udnyttelse af solvarmeanlæg er endnu uafklaret. Der er dog grund til at understrege, at også som supplement til solvarme kan elvarme være hensigtsmæssig under vore himmelstrøg. En videre drøftelse af problemerne vil derfor naturligt kunne ske i forbindelse med regeringens bebudede forslag til lov om varmforsyning.

Om SFs beslutningsforslag nr. B 78 om oprettelse af en energi- og ressourcefond samt et energi- og ressourceråd, B 81 om bevarelse af gasforsyning, B 85 om obligatorisk deklaration af elforbrug, B 87 om fjernvarme og centralvarmesystemer og B 82 om forbud mod installering af elvarme kan jeg, som jeg nævnte det i mine indledende bemærkninger, sammenfattende sige, at regeringen ser med sympati på SFs bestræbelser for at få løst nogle af vore energiproblemer. Mine kritiske bemærkninger om de enkelte forslag må derfor ikke opfattes som udslag af en negativ holdning til SFs formål med at fremsætte forslagene, men alene som en teknisk, saglig vurdering af forslagenes egnethed og en afstandtagen fra en isoleret løsning af sådanne enkeltproblemer, som nødvendigvis må ses i en større energipolitisk og økonomisk sammenhæng.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

I tilknytning til de mere principielle bemærkninger, som handelsministeren har fremsat, skal jeg komme med nogle bemærkninger om de forslag, der berører skatte- og afgiftsområdet.

De afgiftsforslag, som SF har fremsat, er jo genfremsættelser af forslag, som fremsattes

[Ministeren for skatter og afgifter]

i marts måned sidste år. Denne gang vil forslagsstillerne dog ikke ophæve elafgiften. Forslaget til folketingsbeslutning om ændring af lov om forbrugsbegrænsende foranstaltninger er helt nyt.

Hovedsigtet med forslagene er – hvis jeg altså har forstået det rigtigt – at SF ønsker at anvende afgifter som et middel i energi- og ressourcepolitikken. Selv om formålet med de eksisterende afgifter først og fremmest har været af fiskal karakter, har et biformål med disse også været, at afgifterne i hvert fald ikke gik imod, hvad der ud fra ressource-mæssige og energipolitiske synspunkter var hensigtsmæssigt.

Jeg er imidlertid ikke enig med SF i, at dette hensyn bør føre til, at de af SF foreslåede afgifters provenu skal indgå i den energi- og ressourcefond, som foreslås oprettet. Det er en genoplivning af det cigarkassesystem, som vi har forladt i vor skatte- og afgifts- og udgiftspolitik, og som jeg mener der fortsat er bred enighed om at undgå.

Hvad angår de enkelte forslag, vil jeg om forslaget til folketingsbeslutning om ændring af vægtafgiften af motorkøretøjer bemærke, at forslaget om at afskaffe udligningsafgiften for ikke-benzindrevne biler sandsynligvis vil medføre, at benzindrevne biler på længere sigt vil forsvinde, og dermed forsvinder også indtægter af benzinafgiften på godt 3 mia kr. årligt.

Med hensyn til forslaget om at aftrappe vægtafgiften med bilens alder tror jeg ikke, at det vil have nogen gavnlig virkning på trafiksikkerheden, ligesom de nyere bilmødeller generelt er mere benzinøkonomiske end ældre modeller. En øget levetid for biler vil derfor bevirke en stigning i benzinforbruget.

Om forslaget til folketingsbeslutning om ændring af afgifterne på hårde hvidevarer skal jeg blot bemærke, at det vareområde af elforbrugende apparater, som hvidevareafgiften i dag dækker, er meget bredt og omfatter vidt forskellige varer, f. eks. køleskabe, fryser, vaskemaskiner, støvsugere, brødrister, hårtørrere, barbermaskiner, altså en række af de varer, som handelsministeren også omtalte. En graduering af afgiften efter omfanget af elbesparelsen skal da fastlægges for hver maskine, og inden for hvert område eller inden for hver kategori af maskiner skal der pålægges afgifter af forskellig størrelse, og

det vil medføre en yderst kompliceret administration for toldvæsenet og for virksomhederne. Beslutningsforslaget vil være meget vanskeligt og nærmest umuligt at omsætte til en rimelig afgiftslovgivning, og regeringen kan derfor ikke give sin tilslutning til forslaget.

Om forslaget om afgift af mineralske olier og olieprodukter vil jeg kun bemærke, at vi jo som bekendt allerede har en olieafgift. Momsregistrerede virksomheder kan nu få denne afgift tilbagebetalt, hvilket de imidlertid ikke ville kunne få efter forslaget. En gennemførelse af forslaget vil således øge erhvervslivets omkostninger, og det kunne i og for sig være interessant at høre, om forslagsstillerne har overvejet, hvordan dette vil påvirke beskæftigelsen.

Som begrundelse for forslaget om en afgift af papirmasse og varer heraf har forslagsstillerne henvist til, at afgiften vil fremme genbruget her i landet af træ- og papiraffald, hvilket også ville have en beskæftigelsesfremmende virkning. Jeg skal ikke afvise, at en afgift som den foreslåede måske kan have en sådan virkning, men den vil under alle omstændigheder være meget begrænset. Forholdet er jo det, at genbrug her i landet af træ- og papiraffald m. v. i vid udstrækning allerede finder sted. Nogen større udvidelse af produktionen på grundlag af disse genbrugsmaterialer og dermed også den omtalte forbedring af beskæftigelsen vil derfor ikke være mulig.

Indførsel af papirmasse må fortsat finde sted, og et sikkert resultat af afgiften ville være, at den nødvendige import af papirmasse unødigt fordyres, og herved forringes konkurrencevilkårene bl. a. for danske eksportvirksomheder, der anvender papirmasse. Forslaget lider herudover af en række tekniske mangler; den forøgede administration for de berørte virksomheder og for toldvæsenet vil blive betydelig.

Jeg skal ikke komme yderligere ind på dette forslag, som regeringen ikke kan tilslutte sig, men blot minde om, at forslagsstillerne eget parti i 1970 var initiativtager til, at den dagældende papirafgift ophævedes.

Til forslaget om ændring af lov om registreringsafgift af motorkøretøjer m. v. vil jeg anføre, at en bils benzinøkonomi ikke nødvendigvis afhænger af motorstørrelsen. Derfor er det mere fornuftigt at beskatte biler på

[Ministeren for skatter og afgifter]

grundlag af værdien, sådan som det allerede sker. På den måde skal der betales mere i registreringsafgift af en luksusmodel end af en standardmodel med samme motorstørrelse, og afgiften virker således direkte valuta-besparende.

I øvrigt vil jeg gerne tilføje, at den gældende progressive værdibeskatning formentlig i samme udstrækning tilgodeser formålet med forslaget, idet der er en rimelig sammenhæng imellem en bils pris og motorstørrelse.

Boligministeren (Erling Olsen):

Som mine kolleger skal jeg udtrykke sympati for de hensigter, der ligger bag de to forslag, jeg nu skal omtale: B 88 og B 83.

B 88 går ud på en væsentlig skærpelse af det bygningsreglement fra 1977, som trådte i kraft for en måned siden, dvs. den 1. februar d. å. Det vil sige, at vi skulle skærpe de krav, vi lige har skærpet, og som gik ud på en dobbelt så kraftig isolering, som man tidligere har haft, samt betydelige begrænsninger med hensyn til vinduesarealernes størrelse.

Jeg tror, vi har brug for nogen tid til at få erfaringer om, hvorledes det nye bygningsreglement har virket, og selv om jeg har sympati for tankerne i SFs forslag, mener jeg derfor, at vi skal vente lidt og indhente nogle erfaringer fra det senest vedtagne bygningsreglement, før vi ændrer det igen.

For så vidt angår B 83 er der her forslag om to væsentlige ting. Den ene er, at nybyggeri skal opføres med henblik på senere installering af solvarmeanlæg. Den anden er, at man skal støtte installering af solvarmeanlæg.

For det første tror jeg, at vi ikke for øjeblikket har tilstrækkeligt grundlag til at kunne tage stilling til, om det er fornuftigt, at vi gennemfører et krav som det anførte om, at man skal opføre husene med henblik på senere installering af solvarmeanlæg allerede fra 1982. Hvad støtteordningerne angår, så arbejder vi med tanker om støtte til vedvarende energikilder. Der er afsat midler hertil i augustforliget 1977, og vi undersøger en række forhold, og når vi er færdige med undersøgelserne, så fremsætter vi et forslag fra regeringens side til lov om støtte til vedvarende energikilder.

Selv om jeg har sympati for den hensigt, der ligger bag forslagene, mener jeg ikke at kunne anbefale, at de gennemføres nu og i den foreliggende form.

Miljøministeren (Ivar Nørgaard):

Jeg skal gøre et par bemærkninger om SFs forslag til folketingsbeslutning om forbud mod anvendelse af engangsservice i statens virksomheder m. v.

Vi ser med stor sympati på forslaget, og vi er helt enige i ønsket om at begrænse energi- og ressourceforbruget. Jeg kan nævne, at på foranledning af daværende miljøminister Niels Matthiasen har miljøstyrelsen i samarbejde med boligministeriet indledt en undersøgelse af de fordele og ulemper, der vil være forbundet med en overgang fra engangsservice til fleggangsservice i statens institutioner m. v. Undersøgelsen er endnu ikke afsluttet, men de foreløbige resultater tyder på, at en stor del af statens institutioner i dag helt eller delvis bruger fleggangsservice, og at tendensen hertil er stigende. Undersøgelsen tyder endvidere på, at fleggangsservice direkte kan betale sig i større enheder. Betragter man alene energiforbruget, viser beregningerne, at fleggangsservice er at foretrække uanset enhedens størrelse.

Undersøgelsen er som nævnt ikke afsluttet, og jeg mener derfor ikke, at vi har det fornødne beslutningsgrundlag i øjeblikket. Jeg mener, at vi må vente, til jeg har modtaget miljøstyrelsens og boligministeriets undersøgelsesresultat, og det er oplyst over for mig, at arbejdet vil være færdigt i løbet af et halvt års tid.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Jeg skal til SFs forslag nr. B 80, forslag til folketingsbeslutning om periodiske syn af motorkøretøjer m. v., knytte følgende bemærkninger.

Dette spørgsmål har været behandlet igenem flere år. De gældende bestemmelser omfatter som bekendt kun periodisk syn af vare- og lastkøretøjer og visse andre køretøjer. Spørgsmålet om en udvidelse af synspligten blev behandlet af færdselssikkerhedskommissionen i dennes betænkning fra 1973. Halvdelen af kommissionens medlemmer gik ind for at lade alle køretøjer underkaste periodiske syn, medens den anden halvdel gik imod.

[Justitsministeren]

Spørgsmålet har endvidere været fremme her i folketinget i augustsamlingen 1977, hvor lovforslag blev fremsat, bl. a. på baggrund af en betænkning fra 1976 fra et af justitsministeriets nedsat udvalg om indførelse af en autorisationsordning for autoværksteder. Senest har spørgsmålet været behandlet i forbindelse med SFs forslag til folketingsbeslutning i foråret 1978. Begge de gange dette spørgsmål har været behandlet her i tinget, har meningerne været stærkt delte. Spørgsmålene fra retsudvalget i forbindelse med behandlingen af lovforslaget i august 1977 viste, at der knyttede sig en del problemer til den da foreslåede udvidelse af synspligten, herunder omkostningerne ved udvidelsen og den samfundsmæssige gevinst herved.

Som det blev nævnt af min forgænger ved behandlingen i foråret 1978 af SFs forslag, har der i justitsministeriet været foretaget en række beregninger i tilknytning til en udvidelse, bl. a. med henblik på gennemførelsen af EF-direktivet om periodisk syn af vare- og lastbiler.

Efter min opfattelse ligger der i hele spørgsmålet om periodiske syn stadig en række uafklarede, vanskelige problemer. Spørgsmålet er derfor efter min opfattelse endnu ikke modent til afgørelse. Regeringen er på denne baggrund indstillet på at bede færdssikkerhedskommissionen om at underkaste sagen en fornyet vurdering. Jeg kan føje til, at jeg forudsætter, at en sådan fornyet behandling kan gennemføres inden for en rimelig tid.

Ritt Bjerregaard (S):

Den række forslag, som vi har til behandling her i dag, er overordentlig aktuelle. De er fremsat i en periode, hvor hele den danske befolkning beskæftiger sig med energiproblemer: hvor meget olie kan man få lov til at købe? Hvad er prisen? Kommer den til at stige meget? Har vi nok olie på lagrene i Danmark osv.? Relevante og forståelige spørgsmål, som handelsministeren da også løbende forsøger at svare på, og som massemedierne orienterer om.

Vi er altså i den i politisk sammenhæng meget gunstige situation, at der er lydhørhed i befolkningen for de forslag og den problemstilling, vi behandler her i dag. Der er grund til at komplimentere SF for det energi-

politiske initiativ, de her har taget. Der kan være forskellige bemærkninger, også af kritisk art, i forbindelse med de enkelte forslag, og det skal jeg siden vende tilbage til, men set i den store sammenhæng ønsker socialdemokratiet at tilkendegive, at vi synes, der er meget positivt i de intentioner, der ligger i forslagene.

Må jeg også have lov til at sige, at jeg finder det meget fortjenstfuldt, at SF har udformet konkrete forslag, som kan vurderes, og ikke blot har lagt op til en forespørgselsdebat, som vi ellers plejer at se det fra mange partiers side her i salen.

Som handelsministeren allerede har nævnt det, kommer regeringen jo i slutningen af denne måned med en energipolitisk redegørelse, der vil blive fulgt af en naturgaslovgivning og en varmforsyningslovgivning. Jeg deler handelsministerens ønske om, at SFs forslag til den tid kan blive vurderet i den brede sammenhæng, som regeringen lægger op til. Jeg vil gerne allerede her i dag knytte nogle bemærkninger til følgende generelle punkt i SFs fremsættelsestale:

» - støtte til forskning og produktudvikling, som kan medvirke til at nedsætte vort ressourceforbrug. Både statslige og private initiativer skal støttes for at fremme produktionen af f. eks. anlæg til udnyttelse af vedvarende energi, oplagring af energi, nye isoleringsmetoder etc.«

Socialdemokratiet er enig i, at det er vigtigt med forskning og udvikling på energiområdet, og regeringen har da også fremmet denne side, idet man har stillet små 300 mill. kr. til rådighed. Det er derfor tvivlsomt, om det er nødvendigt at oprette den af SF foreslåede energi- og ressourcefond.

Det har ved mange lejligheder, også af forskellige handelsministre, været fremhævet, at det var ønskeligt at inddrage dansk industri i energiprogramlægningen. De fleste af os her i salen vil nok være enige i dette, også set i lyset af arbejdsløhedssituationen og ønsket om at skabe nye arbejdspladser. Det kunne derfor være interessant at få at vide, hvad regeringen har gjort for at fremme dansk industris deltagelse. Det er egentlig et ret konkret spørgsmål om, hvad der er kommet ud af det, og ikke så meget de styringsmæssige og administrative overvejelser. Det vil nok føre for vidt under denne første behandling at bede om handelsministerens

[Ritt Bjerregaard]

svar, det egner sig formentlig bedre til udvalgsarbejde.

Det er vigtigt for socialdemokratiet at benytte denne lejlighed til at understøtte, at vi også ser det som et væsentligt problem i forhold til naturgassen og hele naturgasprojektet og dermed i virkeligheden mulighederne for danske underleverancer, hvis det er udenlandske firmaer, der kommer ind. Men det får vi jo lejlighed til at vende tilbage til på et senere tidspunkt.

Specielt hvad angår solenergi, skal jeg pege på to projekter i regeringens forsknings- og udviklingsplan, der kører nu. Det ene er udviklingen af mindre varmelagre. Formålet med projektet er at udvikle varmelagre til brug i et enkelt parcelhus eller en tæt, lav bebyggelse, navnlig i forbindelse med udnyttelse af solenergien. Der foretages herunder prøvninger af varmelagre med vand, udvikling af varmelagre med sten o.lign., undersøgelse af varmelagringsmuligheder i bygningskonstruktioner, udvikling af varmelagre med salthyrater, vurdering af kemiske varmelagre samt analyse af muligheden for at benytte jorden som varmelager, eventuelt i kombination med en varmepumpe. Med de mest lovende systemer vil der blive udført praktiske forsøg, eventuelt i form af et demonstrationsanlæg.

Det andet er et projekt til at fremme den praktiske udnyttelse af solenergi til rum- og varmtvandsopvarmning. Her er iværksat et meget målrettet program, centreret omkring opbygningen af demonstrationsanlæg i forbindelse med såvel eksisterende som nye huse og anlæg. Solfangeranlæg i kombination med varmepumpe og andre varmeanlæg vil blive taget op. En systemprøvestand etableres, således at forskellige solvarmesystemer og disses enkelte komponenter kan afprøves under kontrollerede forhold. Det bliver her som på en række andre områder afgørende, hvad der kan komme ud af det, og socialdemokratiet kan ikke på nuværende tidspunkt støtte forslag nr. B 83.

Dernæst skal jeg komme med nogle kommentarer til nogle af forslagene, men ikke dem alle. Den grundigere gennemgang egner sig bedre til udvalgsarbejdet, og da forslagsstillerne har ønsket lovforslagene behandlet under ét, så har det vel også været ud fra et ønske om at fastholde det generelle sigte.

Hvad angår lovforslag nr. L 176, forslag til lov om afgift af mineralske olier og olieprodukter, så indgik socialdemokratiet som bekendt i augustforliget af 1976 en aftale om en råenergiavgift. Dens skæbne var, at den aldrig blev realiseret. Jeg skal ikke referere forløbet yderligere, men understrege, at socialdemokratiet principielt er positivt over for en sådan afgift, men i tvivl om den konkrete udformning af det lovforslag, vi har til behandling her i dag.

Vedrørende lovforslag nr. L 177, forslag til lov om afgift af papirmasse og varer heraf, er at sige, at socialdemokratiet ikke kan tiltræde det konkrete lovforslag. Ministeren har allerede omtalt flere svagheder ved det, og dem skal jeg ikke gentage. Men jeg vil gerne understrege, at vi deler ønsket om at fremme genbruget af papir. Vi tror, der er langt flere muligheder, end vi udnytter i dag, og det kunne da i forbindelse med udvalgsarbejdet være interessant at finde ud af, i hvor høj grad den offentlige sektor, handelsministeriet f.eks., anvender genbrugspapir i sin løbende administration. Jeg tænker altså ikke kun på en enkelt pjece for pyntens skyld, men i det daglige arbejde.

Vedrørende lovforslag nr. L 178, forslag til lov om ændring af lov om registreringsafgift af motorkøretøjer m.v., har socialdemokratiet som ved foregående lovforslag ikke så meget tilovers for den konkrete udformning. Men også her gælder det, at vi gerne vil være med til at overveje, om vi igennem vort afgiftssystem kan fremme produktion af bilmotorer, der bruger mindre benzin, end vi kender det i dag.

Forslag til folketingsbeslutning nr. B 85 om obligatorisk deklaration af elforbrug ligger helt på linje med socialdemokratiets ønske om at give forbrugerne den bedst tænkelige vejledning. Vi tror, det er nødvendigt at bygge på, at forbrugerne får informationer, og at de herudfra selv kan vurdere.

Vedrørende forslag nr. B 87, forslag til folketingsbeslutning om fjernvarme og centralvarmesystemer, og nr. B 82, forslag til folketingsbeslutning om forbud mod installation af elvarme, kan jeg nøjes med at tilslutte mig handelsministerens bemærkninger.

Det samme gælder forslag til folketingsbeslutning nr. B 80, hvor jeg især har hæftet mig ved justitsministerens understregning af, at den fornyede behandling i færdselssikker-

[Ritt Bjerregaard]

hedskommissionen kan gennemføres inden for rimelig tid.

Også hvad de resterende forslag angår, må jeg henvise til de allerede faldne bemærkninger fra de pågældende ministre.

Hermed skal jeg på socialdemokratiets vegne give tilslutning til en grundig og positiv udvalgsbehandling.

Maisted (FP):

Jeg har delt ordførerskabet med hr. Thorn-dahl, der senere vil kommentere afgiftsfor-slagene, og jeg skal udelukkende koncentrere mig om de energipolitiske forslag.

Vi er modstandere af SFs forslag. De bygger på tvang, indgreb og barnepigesystemer. Man har en meget ringe tiltro til den danske befolkning, og man forsøger at sætte markedsmekanismerne ud af kraft. Man forsøger at gennemføre nogle produktioner, der bevidst er underskudsgivende, og undergraver andre virksomheder på den måde.

Det er meget karakteristisk, at det er en venstremand – der nu er minister i socialdemokratiets regering – der viser sympati for disse forslag, idet den samme minister jo om kort tid skal fremlægge nogle planer, der medfører det samme, tvang, indgreb og barnepigesystemer over for den danske befolkning, og i går udnyttede situationen ved at komme med nogle aldeles tåbelige indgreb over for den danske befolkning, men undlod at sige, at der ikke var enstemmighed om disse beslutninger i energipolitisk udvalg.

Der er altså en meget nøje sammenhæng imellem venstres holdning til energipolitikken nu – den er ikke, som den har været tidligere – og så det, SF har forelagt, og derfor kan det ikke undre, at ministeren viser sympati for disse tanker.

Genbrug har vi været igennem tidligere. Det viser sig, at det er en underskudsforretning. Det viser sig også ude omkring i Europa, at de ordninger, man har dér, selvfølgelig ikke bliver udnyttet, fordi der ikke er økonomi i det. Registreringen af elektricitetsforbrug er et typisk eksempel på, at markedsmekanismerne selvfølgelig nok skal klare et sådant problem, for når man kan sælge en vare, der bruger mindre i energi, og prisen er i orden, så sælger man selvfølgelig de apparater, der bruger mindst strøm. Men igen: man

ønsker at være barnepige over for den danske befolkning.

Der er sådan set ikke meget mere at sige om SFs forslag, end at det er, hvad man kan forvente fra den side. Vi vil gå imod dem.

Thorndahl (FP):

Det er jo et meget omfattende kompleks af forslag, socialistisk folkeparti her lægger frem for folketinget, og med den begrænsede tid, der er afsat, er det naturligvis helt umuligt at opnå en nogenlunde rimelig og forsvarlig, grundig behandling af forslagene. Jeg skal derfor begrænse mig til principielle kommentarer til forslagene som helhed. De er da også fremsat som en helhed og på samme dag, den 9. februar.

Forslagsbuketten må vel siges at være SFs samlede energipolitik. Den er baseret på en typisk socialistisk tankegang, dvs. mere kontrol, mere bureaukrati, mere styring og dermed en begrænsning af befolkningens samlede friheds- og valgmuligheder.

Regeringen er netop inden for det sidste par dage fremkommet med nogle energipolitiske forslag, som det er rimeligt at inddrage i debatten her i dag, forslag, der efter min bedømmelse må opfattes som en hysterisk overreaktion, og som vel, vurderet på baggrund af den aktuelle politiske situation, må betragtes som et meget målbevidst forsøg på fra regeringens side at aflede opmærksomheden fra de nuværende og åbenbart meget betragtelige politiske vanskeligheder, der kan konstateres på arbejdsmarkedet mellem LO og socialdemokratiet, i socialdemokratiet og mellem de to regeringspartier. For at lægge røgslør over den, skal vi sige manglende politiske formåen og de betydelige politiske vanskeligheder, ja, så gennemfører handelsministeren i al sin visdom bl.a. en hastighedsbegrænsning på 10 km/t på landeveje og på motorveje – en begrænsning, der skulle indebære en samlet energibesparelse på 10 pct. af det samlede brændstofforbrug til bilkørsel eller i alt 1 pct. af det samlede energiforbrug.

På denne baggrund må det konstateres – det må man retfærdigvis indrømme – at SFs energipolitik, hvad man så end måtte mene om den, ligger på et betydelig mere kvalificeret niveau end regeringens. Men det behøver

[Thorndahl]

naturligvis ikke at overraske nogen her i salen.

Det kan da umuligt have været kvalificerede folk med teoretisk og praktisk baggrund, der har medvirket ved regeringens beregninger af konsekvenserne af hastighedsbegrænsningerne. Det må være, skal vi sige rent politiske beregninger, der er lagt til grund. Mere korrekte beregninger viser, at hastighedsbegrænsninger vil bevirke en samlet energibesparelse, der er tvivlsom, men størrelsesordenen kan næppe være mere end 1 promille af det samlede årlige energiforbrug.

Nu er socialistisk folkepartis løvbuket fremkommet under de igangværende og helt klart vanskelige forhandlinger på arbejdsmarkedet, forhandlinger, der er foregået under indtryk af krav fra regeringens side om et betalingsbalanceunderskud på højst 6 mia kr. i 1979 og lavere i de følgende år, nulløsninger og eventuelle nye afgiftsbuketter for at opnå det betalingsbalanceunderskud, som regeringen og regeringspartierne jo gensidigt har bundet sig til. På denne baggrund er det interessant, at SFs løsningsforslag er en afgiftsbuket med en reallønstilbagegang af størrelsesordenen 5 mia kr. Det største af afgiftsforslagene, altså forslaget om afgift på mineralsk olie og olieprodukter, skønner man i første omgang vil indbringe ca. 3 mia kr., og afgiftsforslaget på papirmasse ventes i første omgang at indbringe ca. 1 mia kr. årligt. De øvrige forslag indeholder for adskilliges vedkommende en række merudgifter for borgerne, og stort set kan man vel runde det op og sige, at det drejer sig om en finanspolitisk stramning af størrelsesordenen 5 mia kr.

Sammenfattende kan man derfor bedømme SFs forslag til en reallønsreduktion på 5 mia kr. med en deraf følgende betalingsbalanceforbedring af størrelsesordenen 2 mia kr. og en formentlig forøgelse af arbejdsløsheden med 10.000–15.000. Det er altså SFs forslag i den aktuelle situation til løsning af de aktuelle økonomiske, beskæftigelsesmæssige og overenskomstmæssige problemer. Det tager vi til efterretning.

Vi skal afslutningsvis understrege, at vi på den anførte baggrund klart må afvise buketten som helhed.

Holm (V):

Med fremsættelsen af denne håndfuld forslag, 14 i alt, må man sige, at SF markerer en positiv interesse for energipolitikken, om end det kun er et hjørne heraf og i første række energibesparelser, man har taget op.

Forslagene er i nogen grad genfremsættelser, der senest har været behandlet her i tinget sidste forår. Jeg vil godt understrege, at Danmark energipolitisk ikke befinder sig i, hvad man kunne kalde en ny situation. Siden oliekrisen i 1973–74 har der været en bred politisk enighed om at reducere afhængigheden af olie, og der er i de seneste år opnået betydelige resultater, resultater, der er væsentlige i forbindelse med de problemer, der har mødt energiforsyningen i denne vinter.

Jeg vil godt gentage, at situationen ikke er ny, men at der er nye momenter i det forsyningsmæssige billede. Disse forhold vil komme til drøftelse her i tinget i forbindelse med handelsministerens redegørelse senere i denne samling. Regeringens energipolitik er flerstrengt. Besparelser indgår som en del heraf.

Ministrene har kommenteret de enkelte forslag fra SF, og jeg skal på venstres vegne henholde mig hertil og give udtryk for, at i det overordnede mål, at opnå energibesparelser, er vi enige. Jeg henviser som sagt til ministrenes kommentarer og bemærker, at SF i det gode formåls navn er sluppet lidt let over vurderingen af en del af forslagernes samlede virkning. En række forhold burde have været undersøgt nærmere.

Jeg skal på venstres vegne udtrykke tilfredshed med, at justitsministeren vil bede færdselssikkerhedskommissionen om at reurdere spørgsmålet om periodiske syn.

Som nævnt får vi lejlighed til senere i denne samling at drøfte energipolitikken. Spørgsmålet om energibesparelse hører til i denne sammenhæng, men jeg kan ikke på venstres vegne give tilslutning til de af SF fremsatte forslag.

Annelise Gotfredsen (KF):

Det er jo en vældig buket af vidt forskellige art, socialistisk folkeparti her præsenterer os for. En del er genfremsættelser, andre nye ideer om initiativer, man mener er ressourcebesparende, men skulle jeg over denne brogede mængde sætte en fælles overskrift, så måtte det blive noget i retning af »En ønskedrøm om styring«. Hermed har jeg med det

[Annelise Gotfredsen]

samme røbet, at de visioner om en statslig styring på væsentlige områder, som SF her opruller for os, for en konservativ tankegang så vist ikke er nogen ønskedrøm, men snarere har karakter af et mareridt.

Hovedvægten blandt de 15 forslag er lagt på forslaget om afgifter på papirmasse og olie i forbindelse med oprettelse af en energi- og ressourcefond, og selv om disse forslag er genfremstøttelser og jeg fuldt ud kan tilslutte mig, hvad vor ordfører tidligere har udtalt, vil jeg alligevel hovedsagelig koncentrere mig om denne del af SFs forslag.

SF ønsker med dette en meget kraftig styring af vort energi- og ressourceforbrug med en henvisning til den så ofte fremsatte påstand om, at vore ressourcer på verdensplan bliver færre og færre. Jeg mener, at det trods alt stadig er lykkedes menneskeheden at finde nye veje, og hvis det ikke lykkes dommedagsprofeterne at stikke en kæp i hjulet på nye fremskridt, ja, så skal det også nok lykkes trods øjeblikkelige omlægningsvanskeligheder at komme videre på fornuftig vis.

Jeg finder, vi nu må stoppe et tiltagende hysteri – vi kan måske lidt pænere sige angst – som for en stor del er skabt ved diskussion om meget restriktive forholdsregler, der kan forlede folk til at tro, at der er tale om en krisetilstand. Der er altid nok, der fisker i rørt vande, og som ønsker at oppuste situationen og udnytte den til at ride egne kæpheste om at ændre det bestående samfund eller i hvert fald føre det et skridt videre mod det socialistiske lykkeland.

Lad mig først tage SFs lovforslag nr. L 177 om indførelse af afgift på papirmasse og varer heraf.

Sagkundskaben er uenig om, hvorvidt der overhovedet vil blive mangel på papirmasse. Fra mange sider hævdes det, at det blot er et spørgsmål om at tilrettelægge træproduktionen på den rette måde, og man eksperimenterer med mange nye træsorter. Det har da også mange steder vist sig vanskeligt at gøre genbrugsordninger konkurrencedygtige, og man har mange steder, selv om man har bemyndigelse til at iværksætte sådanne ordninger, ikke ønsket at gøre brug af disse. Men det mener SF altså at have løsningen på. I bemærkningerne til forslaget udtrykker man, at afgiften vil medvirke til en udvidelse af produktionen baseret på f. eks. træaffald, papiraffald m. m., idet en fordyrelse af friske

råvarer vil gøre den alternative produktion økonomisk rentabel, også for privatøkonomiske virksomheder. Udtrykket »økonomisk rentabel« må have en ganske særlig betydning i SFs facitliste. Det kan i hvert fald ikke forhindres, at vort omkostningsniveau vil få en tak opad – med alle de konsekvenser, det har for betalingsbalance og manglende beskæftigelse, og det er vel ikke lige det, vi i dag har behov for.

Tilsvarende betragtninger kan anstilles over for lovforslag nr. L 176 om afgift af mineralske olier og olieprodukter. Det er vel ikke det rette øjeblik nu under denne debat at indlede den helt store energidiskussion – vi ved jo, at der kommer en varmeplan om føje tid – men jeg vil alligevel kraftigt understrege, at vi ikke er inde i en alvorlig energikrise i dag. Priserne er igen vigende, og selv om der endnu et stykke tid vil være en vis knaphed med forhøjede priser, som vi må imødegå med rimelige spareforanstaltninger, så vil jeg dog kraftigt advare mod, at man skaber panikreaktioner. Jeg skal da bemærke om de spareforanstaltninger, vi har drøftet, og som handelsministeren har bebudet, at når man har så voldsomme sanktioner for overskridelser, som man vil have i forbindelse med de nye fartrestriktioner, så må man også være sikker på, at der er den tilsigtede effekt, og jeg er ikke så sikker på, at disse fartbegrænsninger vil have den tilsigtede effekt, som handelsministeren nævner.

Også på lang sigt er situationen mindre dramatisk, end mange vil gøre den til. Stopper regeringen sin ubegrundede modstand mod at udnytte de muligheder, den nye tids teknik har givet os – jeg tænker naturligvis på a-kraft – ja, så er der al mulig grund til at tro, at vi kan bevare en stabil og økonomisk rimelig energitilførsel, og dette er jo alfa og omega for vort erhvervsliv. Men det er en konkurrencefordyrende afgift på olie så sandelig ikke. Vi har gang på gang udtalt, at vi er imod en sådan erhvervsødelæggende afgift, og mon SF for alvor vil hævde, at vi alene her i Danmark kan bære en produktionsfordyrende afgift?

Ja, det vil socialistisk folkeparti såmænd nok. For det er jo i god overensstemmelse med socialistisk ideologi at indføre afgifter og reguleringer. Man mener, det er ønskværdigt med den ene hånd at putte afgifterne i en statsfond – og det er jo ikke småpenge,

[Annelise Gotfredsen]

det drejer sig om – og så med den anden hånd at fordele og stille beløb til rådighed, hvor denne statsstyrede fond skønner at det er samfundsmæssigt-formålstjenligt. Her kan man, stadig ifølge SF, ikke tage hensyn til kortsigtede privatøkonomiske foranstaltninger.

Denne ideologi er milevidt fra konservativ tankegang. Vi er naturligvis ikke enige i, at en statsstyret kæmpefond er velegnet til at styre forbruget. Vi mener, at den private markedsøkonomi i det lange løb vil give den mest stabile og økonomiske energitilførsel til gavn for forbrugerne, og vi må afvise disse forslag.

Af de øvrige forslag er også enkelte genfremsættelser, bl. a. forslagene om registreringsafgift og vægtafgift på motorkøretøjer. Vi har tidligere afvist disse forslag, og jeg kan tilslutte mig vor tidligere ordfører. Der er ingen umiddelbar sammenhæng mellem motorstørrelse og benzinforbrug, og vi er ej heller tilhængere af at gøre Danmark til et museumsland for gamle biler. Det ville endvidere blive nødvendigt at indføre periodiske syn, og dette har vi også tidligere afvist. Vi har i dag svært ved at gennemføre de syn, der er krævet efter gældende lov, og vi finder ikke, at de samfundsmæssige og trafikmæssige konsekvenser af en kraftig forlængelse af bilernes liv er tilstrækkeligt belyst.

De resterende beslutningsforslag skal jeg ikke behandle enkeltvis, men vi har svært ved at se, at de er tilstrækkeligt velbegrundede til at foranledige et besværligt administrationsapparat sat i gang og fordyrende omkostninger. Men i øvrigt er også disse forslag et udtryk for en forbuds- og påbudsmentalitet, som vi vender os imod. Såfremt det kunne godtføres, at disse forslag vil have en gunstig effekt – og det vil jeg som sagt meget betvivle – vil en oplysningskampagne, hvor forbrugerne informeres om det fordelagtige i frivilligt at følge disse forslag, være langt at foretrække.

Jeg må altså således både generelt og rent principielt afvise SFs forslag.

Bent Olsen (CD):

Hovedparten af de forslag, der vedrører de forskellige afgiftsændringer, er, som det tidligere er nævnt, genfremsættelser. Derfor er det vel vanskeligt at komme med ret man-

ge nye argumenter, selv om det naturligvis må siges at være et mere aktuelt tidspunkt at drøfte forslagene på i betragtning af de energimæssige foranstaltninger, regeringen vil pålægge os.

Jeg skal indrømme, at det er vanskeligt at se, hvor meget de enkelte forslag vil betyde i besparelser på energiområdet, og generelt finder centrum-demokraterne, at denne måde at løse problemerne på langtfra er den rigtige.

Hvad de enkelte forslag angår, skal jeg først sige nogle ord om vægtafgiften på motorkøretøjer, hvor vi kan have en vis sympati for SFs tanker. CD har selv tidligere foreslået bl. a. at omlægge vægtafgiften på lastvogne til en kørselsafhængig afgift. Den tidligere skatteminister var ikke særlig varm på tanken, men forhåbentlig kan vi nu under udvalgsarbejdet få ting frem, der kan belyse, hvilke virkninger en sådan afgift vil få.

Den anden del af forslaget, om bortfald af udigningsafgift og aftrapning, vil vi også gerne se nærmere på under udvalgsbehandlingen. Men det hænger jo sammen med beslutningsforslag nr. B 80 om periodiske syn, og her er vi nok lidt mere betænkelige. Dels finder vi, at det nok er lige tidligt nok, at nye biler allerede skal synes efter tre år, og dels er det en kendsgerning, at selv om forslaget vil være beskæftigelsesfremmende, så vil det kræve en voldsom udvidelse af denne institution. Efter CDs opfattelse har der været problemer nok med at få has på de ventetider, der har været ved synshallerne allerede med de nugældende bestemmelser.

CDs holdning til registreringsafgiften turde være dette høje ting bekendt, og jeg skal her kun sige, at afgifterne er urimeligt høje. Så vidt jeg har kunnet se, er der ikke nogen planer om at nedsætte afgiften, og derfor er der ikke nogen grund til at gå særlig dybt ind i debatten, men jeg vil alligevel udtrykke en vis form for sympati for de tekniske dele af forslaget, hvilket vi vil se nærmere på under udvalgsbehandlingen. Vi er især glade for de meget store administrative forenklinger, som forslaget indebærer.

Om lovforslag nr. L 176 skal jeg kun sige, at det jo ligner rænergiafgiften, som CD var med til at bremse i 1977, ligesom vi stemte imod olieafgiften i 1978. Derfor afviser vi dette forslag.

[Bent Olsen]

Afgift på papir m. v. har vi jo haft én gang, men vi er heldigvis sluppet af med den igen. Jeg synes også, forslagsstillerne skulle tænke på, når man taler om ressourcer, at træ er noget, der dyrkes, og derfor ikke kan sammenlignes med mineraler og lignende ressourcer. Derfor vil vi afvise lovforslag nr. L 177.

Endelig må vi sige om beslutningsforslag nr. B 84, at her er vi nok kommet så langt ud i detaljerne, at det nærmer sig tidsspilde.

Birgith Mogensen (CD):

CD ønsker ikke et specielt dansk energi- og ressourceråd eller -fond. Vi mener ikke, det er nødvendigt, fordi vi på EF-basis allerede deltager i forsøg og forskning på dette område. Derfor kan vi ikke tilslutte os beslutningsforslag nr. B 78.

Med hensyn til beslutningsforslag nr. B 81 om bevarelse af gasforsyning vil vi gerne stille følgende spørgsmål til ministeren: i hvor stor udstrækning og hvor i landet findes inaktive gasanlæg på nuværende tidspunkt?

Angående beslutningsforslag nr. B 85 har vi undersøgt, om der findes elapparatur, som ikke er mærket med vandforbrug. I alle tilfælde var alt mærket med angivelse af strømforbrug.

Beslutningsforslag nr. B 87 om central- og fjernvarmesystemer kan vi ikke tage stilling til på nuværende tidspunkt, fordi vi jo ikke generelt kører med flere varmesystemer samtidig.

CD mener, at vi meget hurtigt skal forsøge at fremelske energibesparende foranstaltninger ad frivillig vej. Vi tror på, at de danske energiforbrugere nu er modne til at høre på energisparefornuft, oplysning og orientering desangående igennem presse, TV og radio. Vi mener, at der omgående bør udarbejdes en »Sport at spare«-kampagne, alt med det formål at nedsætte olie- og elforbrug med 5-10 pct.

Beslutningsforslag nr. B 82 kan CD ikke tage stilling til i dag, men vi har konstateret, at moderne elvarmeinstallationer ikke er mere energiforbrugende end andre former for opvarmning.

Med hensyn til beslutningsforslag nr. B 88 må CD gøre opmærksom på, at der er lovgivet. Nyt relement er under forberedelse til ikrafttrædelse i 1982, og lovgivningen beret-

ter i øvrigt, at den vil blive reguleret hvert femte år.

Med hensyn til beslutningsforslag nr. B 83 mener CD ikke, at tiden er inde til at tage fast stilling til solvarmens effektivitet og lønsomhed som alternativt energikilde.

Kaj Hansen (DKP):

Det er sagt af alle eller næsten alle, at der er stor sympati for at gennemføre foranstaltninger, der kan forbedre miljøet, og for at gennemføre foranstaltninger, der kan spare på energien. Til disse ordførere vil kommunisterne gerne slutte sig. Det, som diskussionen imidlertid nok kommer til at dreje sig om, er, hvilke midler og hvilke metoder der så skal anvendes. Det er forhåbentlig sådan, at disse 3 lovforslag og 11 beslutningsforslag, som vi nu behandler og skal betragte som SFs energi- og miljøpolitik, skal betragtes som et supplement til en overordnet energi- og miljøpolitik. Det har alligevel undret mig lidt, at SF netop nu tager fat i nogle problemer, som i forhold til de virkelige energiproblemer er marginalproblemer.

Det er faktisk sådan, at hovedproblemet i dag for dansk energipolitik er at frigøre vores energipolitik fra monopolernes dominans. Hovedhensigten må her være at samle hele energipolitikken i statslig regie. Det kunne bl.a. betyde, at olie- og gasforekomsterne i Nordsøen, som efterhånden kan dække 40 pct. af vores energibehov, nationaliseres. Det kunne betyde, at det statslige olieselskab selv iværksatte en olieimport, således at vi kunne frigøre os en del fra de store oliemonopolers magt og prispolitik. Det kunne også betyde, at elværkerne kom under statslig regie, således at vi ikke her får en stat i staten, som fører sin egen energipolitik. Det er nogle af hovedproblemerne.

Herefter er det klart, at der ligger en række andre problemer, som må indordnes efter, at vi har fået løst selve hovedproblemerne på energiområdet. Det har været nødvendigt at sige dette for helt at være klar over, hvilken størrelsesorden de fremsatte forslag har.

Om filosofien bag den kombinerede energi- og miljøpolitik, som går igennem forslagene, må jeg sige, at vi har ikke den tyktertro på, at afgiftsvejen er den rigtige. Tværtimod. Anvendelse af råstoffer på en for samfundet u hensigtsmæssig måde samt begrænsning af

[Kaj Hansen]

ressourcespild kan der udmærket lovgives om uden indførelse af nye afgifter. Vi deler heller ikke SFs tillid til statslige fonde. Hvis staten mangler penge, så bliver de taget, uanset hvilken cigarkasse de er anbragt i. Det kunne der nævnes mange eksempler på, men lad mig nøjes med det klassiske: benzinafgifterne og registreringsafgifterne, der kun skulle gå til en vejfond, bruges nu til alle mulige andre formål, også til militæruddgifter. Det er de til enhver tid siddende politiske magthavere, der bestemmer, hvad statens penge skal bruges til uanset fonde af forskellig slags. Det ville være for naivt at tro andet.

Det siger sig selv, at det ikke kan blive til mange kommentarer til de enkelte forslag, når vi har 14 i alt. Men nogle af forslagene fortjener et par ord med på vejen.

Vi er indforstået med hensigten, det vil vi gerne understrege over for SF, de formål, der er nedlagt i disse forslag, har i høj grad vor sympati; det er midlerne og metoderne, vi ikke er enige i.

Først de 3 lovforslag. Lovforslag nr. L 176 om en råenergiavgift har vi tidligere afvist indtil flere gange, og vi vil fortsat afvise en råenergiavgift som et middel til at klare vores energipolitik.

Lovforslag nr. L 177 om afgift på papirmasse vil vi også gå imod. Jeg kan næppe tro, at SF virkelig har gennemarbejdet det forslag, for der er med fuld ret fremført, at i den udstrækning man indskrænker papirforbruget, så udvider man plastforbruget, og så bliver det absolut ikke mere miljøvenligt. Tværtimod. Det er endvidere sådan, at der ikke automatisk ved en forhøjelse af afgiften på papirmasse sker et større genforbrug. Det sker ikke, bare fordi man indfører en afgift. Hvis der ikke er knyttet ganske bestemte lovforsanstaltninger til, så sker der i virkeligheden ikke ret meget.

Om lovforslag nr. L 178, ændring af registreringsafgiften, således at man går over til at lægge afgiften på motorens HK-størrelse, vil jeg gerne sige, at det kan jo se meget tilforladeligt ud, men hvis man virkelig gennemarbejder det, så ser det anderledes ud. Det er jo ikke sådan, og det burde SF da vide, at en 1.500 cm³ motor, som sidder i en Fiatbil, og en 1.500 cm³ motor, som – uden at genere mine venner i Sovjetunionen – sidder i en Lada, bruger lige meget benzin. Jeg må desværre erkende, at Fiat'en er meget

mere benzinøkonomisk end Lada'en. Det siger noget om, at man ikke bare kan lægge en afgift efter motorens størrelse. Hvis vi ser på de motorstørrelser, som SF vil belægge med afgift, så kommer det i virkeligheden til at betyde, at fabrikanterne vil gå op til overstørrelsen hver gang. Selv om man kunne fabrikere en fornuftig motor, som udviklede 29 HK, så gør man da ikke det, for man går op til den yderste ende af afgiftsskalaen, og det er 39 HK. Derfor er der ikke rigtig nogen fornuft i det.

Jeg kan godt sige, hvad der er fornuft i i denne forbindelse, og sådan et forslag vil kommunisterne fremkomme med. Det er simpelt hen, at man igennem typegodkendelsen af bilerne kan sætte en maksimumsgrænse for, hvad en bil må bruge af benzin til at køre så og så mange kilometer. Det vil betyde, at man kan skære de biler væk, som har det største benzinforbrug. Det største benzinforbrug står altså ikke automatisk i forbindelse med, hvilken motorstørrelse det er.

Når vi så kommer til de 11 beslutningsforslag, ja, så er der selvfølgelig ting imellem, som vi kan gå ind for, men der er også en del andet, som vi må gå imod, ikke fordi vi ikke billiger og forstår hensigten, men fordi vi ikke finder, at forslagene er egnede. Ofte er de ikke særlig gennemtænkte. Jeg synes også, der er nogle forslag imellem, som godt kunne minde om Ole Opfinder-forslag.

Beslutningsforslag nr. B 79 om udligningsafgift for motorkøretøjer vil vi se velvilligt på. Hvis det er muligt her, vil vi gerne være med til at gennemføre noget sådant.

Beslutningsforslag nr. B 80 om periodiske syn har vi jo tidligere været inde på her i en debat i Folketinget, og kommunisterne er meget kraftigt gået ind for, at vi fik gennemført disse periodiske syn. Og så skulle man nok også sætte en konkret forskning i gang, der gik ud på at finde ud af, hvordan vi kan få erstattet de tonsvis af salt, som vi lægger ud over Danmark i vintermånederne. Her tror jeg virkelig der kunne blive tale om at spare ressourcer, og jeg synes godt, der kunne investeres en hel del på det område for at finde ud af, om der ikke skulle være andre metoder eller andre stoffer, som kunne anvendes – uden de uhyggelige skadevirkninger, som saltet har både på vejene og på rustdannelsen i bilerne og mange andre ting.

[Kaj Hansen]

I forbindelse med beslutningsforslag nr. B 81 om bevarelse af gasanlæg må man næsten spørge, om der er nogen kommuner i dag, der er så fjollede, at de nedlægger gasanlæg. Vi er helt enige i, at hvis nogen kommuner skulle træffe en så tåbelig beslutning netop på dette tidspunkt, så skal de forhindres i det.

Beslutningsforslag nr. B 82 om forbud mod installering af elvarme synes jeg ikke er rigtig gennemtænkt. Vi praler jo af, at vi har verdens største vindmølle derovre ved Tvind, som udvikler elektricitet. Det ville da være mærkeligt, efter at man har indvundet elektricitet fra den vindmølle, om man ikke skulle kunne bruge det til opvarmning af lokalerne. Der er også mange andre områder, hvor man ikke bare kan udstede forbud mod installering af elvarme. Disse spørgsmål må da gå ind i en overordnet energiplan. Derefter kan man se, i hvilke områder af landet man eventuelt kan sige: her er ingen grund til at opvarme med elektricitet, for her har man andre energimuligheder til rådighed, der gør det samfundsmæssigt ufornuftigt og uhensigtsmæssigt at anvende elvarme. Der er andre steder i landet, hvor det modsatte kan være tilfældet.

Beslutningsforslag nr. B 83 om forberedelse for installering af solvarmeanlæg synes jeg er et meget drastisk forslag. Jeg mener ikke, man kan tage konkret stilling til et sådant forslag, før man ser, hvordan vi i øvrigt vil anvende den energi, som står til vor rådighed. Det gælder olien, det gælder gassen, og det gælder andre ting. Det kan jo blive ret bekosteligt, hvis alle huse fra 1982 skal forberedes til solvarmeanlæg, og det er et spørgsmål, om de omkostninger står i noget rimeligt forhold til, hvad der senere kan indvindes på solenergiens område. Det kræver vistnok en ganske nøje undersøgelse.

Om beslutningsforslag nr. B 84, som angår afgifter på hårde hvidevarer, f. eks. vaskemaskiner, må jeg sige, at heller ikke her tror jeg afgiftsvejen er den rigtige. Det rigtige på det område er simpelt hen en typegodkendelse af de hårde hvidevarer, der her er tale om, idet man ved en typegodkendelse simpelt hen kan sortere de hårde hvidevarer fra, som har et alt for stort elforbrug i forhold til de fordele, der kan være ved at bruge disse ting. Jeg kan nævne et eksempel. Man har mange typer opvaskemaskiner; der er nogle, der bruger et

hav af vand for en sådan opvask, mens der er andre, som bruger meget mindre. Det, man skulle kigge på her, var en sådan typegodkendelse, som kan få sorteret de hårde hvidevarer fra, hvor der faktisk er tale om et stort resourcespild.

Beslutningsforslag nr. B 85 om, at der skal være watt-angivelse på elektriske artikler, kan vi da ikke have noget imod, men jeg vil gerne sige med det kendskab, jeg har til den branche, at det har absolut ingen effekt. Det er nogle helt andre ting, køberne står over for, og som er afgørende for købernes valg.

Beslutningsforslag nr. B 86 om engangsservice vil jeg helst ikke sige noget om – jeg vil ikke være uvenner med mine venner i SF – men jeg ser altså ikke rigtig, hvad dette forslag i virkeligheden skulle betyde.

Så er der beslutningsforslag nr. B 87 om fjernvarme, som ikke må have en fremløbstemperatur, der overstiger 60°. Man skal være klar over, at man ikke bare lige kan begynde at lave om på alle de anlæg, som er tilsluttet et fjernvarmesystem. Det er jo sådan, at de radiatorer, man har i husene, er dimensioneret efter en fremløbstemperatur, der ikke må være under 60°, og som i reglen ligger på en ca. 80°, og hvis man forudsatte, at fremløbstemperaturen kun måtte være 60° – det ville også sige, at der var nogle, der fik mindre end 60° – så var de radiatorer i virkeligheden for små til at klare et normalt varmeforbrug i lejligheden. Jeg tror også, det kræver ret så dybtgående undersøgelser i virkeligheden at finde ud af, om der er noget at tjene i energimæssig henseende ved at nedsætte fremløbstemperaturen, for det er da helt klart, at for at opnå den samme varme skal der løbe betydelig mere vand igennem anlægget, end hvis der er tale om en højere fremløbstemperatur, f. eks. 80°.

Beslutningsforslag nr. B 88 vedrørende bygningsreglementet er det sidste. Jeg kan se, min tid er ved at være udløbet. Jeg vil gerne sige, at det kan da ikke hjælpe noget; man bare siger, at nu må vi skærpe bygningsreglementet. Det havde været rart også at få at vide, hvad SF forestiller sig ved denne skærpelse. Jeg vil godt her advare imod, at man strammer isoleringskravene så meget, at vi kommer til at bo i nogle termoflasker, uden at det samtidig ved påbud – for det bliver så nødvendigt – sikres, at der bliver indbygget ventilationsanlæg. Vi har allerede eksempler

[Kaj Hansen]

på, at huse kan blive så tætte, at hvis der ikke samtidig er ventilationsanlæg, så kan der begynde at opstå nogle helt nye former for bygningsskader, og hvis vi skal frem til en overisolering, der samtidig kræver ventilationsanlæg, så er det spørgsmålet, om installationen af disse ventilationsanlæg i virkeligheden ikke stjæler det allersidste, vi kan opnå ved en meget høj grad af isolering.

Jeg skal med disse bemærkninger sige, at vi selvfølgelig er velvilligt indstillet over for en udvalgsbehandling af disse forslag, men som det er fremgået af min indledning, mener vi ikke, at det er afgiftsvejen, der er den rigtige, og vi mener, at vi nu skal passe på ikke omkring disse spørgsmål helt at glemme, hvad der i den øjeblikkelige situation er det vigtigste. Det er nok det, vi kommer til at behandle inden ret længe: det er spørgsmålet om gassen fra Nordsøen, det er spørgsmålet om varmeplanlægningsudvalgets forslag og mange andre ting. Det er nok dem, der skal stå i fokus i den nærmeste tid.

Svend Haugaard (RV):

Det radikale venstre er meget enig i den hensigt, der ligger bag denne lange række af forslag fra SF, nemlig at man skal tage alvorligt fat på energibesparelser og i det hele taget være mere ansvarlig i vores energipolitik. Vi vil også gerne understrege, som mit parti i øvrigt har gjort det gentagne gange før, at der er stærkt behov for en samlet langsigtet energiplanlægning, som kan være med til at forebygge den katastrofale situation, vi kan komme i – og med »vi« mener jeg her alle mennesker – ved en uhammet brug af opslidelige energikilder uden at finde rimelige erstatninger for dem. Den sidste tids udvikling inden for olieområdet har stærkt understreget alvoren heri. Danmark er som bekendt et af de mest sårbare lande på dette område, og det giver os en særlig forpligtelse til at være på vagt.

Vi kan derfor anerkende og hilse med glæde det initiativ, der er taget fra SF, som i hvert tilfælde gør sit til, at debatten holdes i gang. Selv om vi også må sige, at blandt de 14 forslag er der adskillige, som langt fra er egnede til at blive gennemført, så er der adskilligt i det alligevel, som vi mener er rigtigt. Dels er der tale om nogle indgreb i bestående praksis, som vi kan tilslutte os, og som

betyder, at vi selv kan undlade at komme med forslag, som ellers var under forberedelse, dels er der forslag, som vi gerne vil drøfte betydningen af og måske efter en del nødvendige ændringer vil støtte, men der er også forslag, som vi mener er helt u hensigtsmæssige, iblandt de 14.

Jeg skal prøve på at tage afgiftsforslagene i den rækkefølge, hvori de er opført på dagsordenen, selv om den egentlig er lidt uforståeligt rodet.

Med hensyn til vægtafgiften må det da vist være en fejl, at man ikke har dieselvogne med. Hvorfor skal benzinvogne beskattes på én måde og dieselvogne fritages? De bruger dog også olie. Derimod er vi gerne med til at se på, hvad man kan gøre for at få udbredt anvendelsen af naturgas i bilerne, men det er mit indtryk, at det i første omgang mere er et problem af teknisk end af økonomisk art. Med hensyn til nedtrapning af vægtafgiften efter bilens alder er det vores antagelse, at det vil være administrativt temmelig besværligt og sikkerhedsmæssigt nok også en fejl, selv om man forudsætter syn hvert andet år.

Hvad hvidevareafgiften angår, så er det nok sådan, at det simpelt hen vil give en helt umulig administration. Selv om vi kunne være enige i hensigten med det, tror vi ikke på, at det administrativt er til at klare.

Derimod er vi langt mere positive over for afgiften på råolie. Det er som bekendt et gammelt radikalt forslag, og det står vi ved stadig væk. Under augustforligsförhandlingerne førte vi det frem og fik det vedtaget blandt forligspartierne, men desværre var der jo et par partier, der svigtede, så det blev ikke gennemført, men vi er stadig positive over for det. Vi undrer os lidt over, at man undtager petroleum, for det skal vel omfatte alt, hvis man skal til det, og så skal den elafgift, vi fik, selvfølgelig fjernes i stedet.

Forslaget om afgift på papirmasse mener vi er helt forkert. Vi er helt med på, at man skal spare på papir og ikke mindst spare noget i den offentlige sektor, men den offentlige sektor, folketingset iberegnet, påvirkes næppe af sådan en afgift. Derimod påvirkes skatteministerens provenu af alt det offentlige papir, der anvendes, som bliver dyrere derigennem. Når vi ser på vores daglige papirkurv – dels det, der kommer fra vores egen virksomhed, dels det, der kommer fra forskellige virksomheder, banker og andre

[Svend Haugaard]

storvirksomheder – så må jeg sige, at der er masser af papir, som man synes er anvendt temmelig uhensigtsmæssigt, men dette forbrug påvirkes ikke af denne afgift. Derimod er der noget andet, der påvirkes af den, og det er dagbladene. For et almindeligt provinsblad vil det blive noget i retning af 5.000–10.000 kr. ekstra om dagen i afgift, og så ville bladdøden få lov til at fortsætte. Det kunne næppe være partiets hensigt, at man ønsker en øget bladdød. Det er heller ikke særlig godt for de seriøse bogforlag, hvis man skal have sådan en afgift gennemført. Jeg er enig i, at så ville der også blive tale om, at vi skulle have eksportstøtte. Det er også rigtigt, som det er nævnt her, at afløseren for papir meget nemt bliver plast, og det ville ikke være særlig hensigtsmæssigt.

Vi mener altså, dette forslag er helt forkert, men vi er meget gerne med til at støtte brug af genbrugspapir, f. eks. på den måde, at man pålægger det offentlige at anvende genbrugspapir på en række områder.

Så er der registreringsafgiften, beregnet efter motorkraft. Ja, i princippet kan vi være enige, og det radikale venstre har været med til at gennemføre beslutninger om, at de benzinøkonomiske biler fik en relativt mindre afgift end de benzinøkonomiske biler. Vi vil meget gerne være med til at drøfte, hvordan vi kan komme videre på dette punkt. Men det er jo rigtigt, som det allerede er sagt, at hestekraft alene ikke er bestemmende for benzinøkonomien.

Med hensyn til den fond, der skulle være inden for energi- og ressourceområdet, og et ditto råd, så er vi da meget enige i, at man skal øge støtten til genbrug og til forskning på området, til produktudvikling, til isolering osv. Men vi er bestemt ikke meget for det cigarkassesystem, der foreslås her. Vi er heller ikke meget for, at man skal fratage regeringen sit ansvar og sin kompetence på området. Derimod er vi meget gerne med til at de sædvanlige kanaler at give øget bevilling hertil.

Bevarelsen af gasforsyningen kan synes meget hensigtsmæssig på et tidspunkt, hvor vi er ved at skulle beslutte ilandføring af naturgas. På den anden side er der utvivlsomt adskillige gasnet, som dels ikke kommer med ind under denne naturgasmulighed, dels simpelt hen er så forældede, at de ikke kan anvendes. Fremfor det beslutningsforslag, der lig-

ger her, vil vi hellere give en meget kraftig henstilling til eller eventuelt pålægge virksomhederne, at man skal forhandle med handelsministeren, i det øjeblik man påtænker en nedlæggelse. Jeg ville tro, at man igennem denne forhandling, hvor man kan få oplyst, om de pågældende net kan komme ind under naturgasleveringen, kan finde en fornuftig løsning. Sådan noget ville vi meget gerne være med til at pålægge virksomhederne, at de skal forhandle med handelsministeren i den givne situation.

Vi er noget mere positive, eller rettere meget positive, over for den obligatoriske deklaration af de artikler, der forbruger el, og jeg kan slet ikke forstå handelsministerens argumentation imod dette, at det kunne give forbrugerne lyst til at bruge de kraftigste elmidler i håb om, at de er de mest effektive. Jeg er temmelig sikker på, at de fleste forbrugere vil være så prisbevidste, at de vil studere det lidt nærmere og aldeles ikke lade sig forlede af noget sådant. Derfor tror jeg, det er helt rigtigt, at det gennemføres. Jeg ved, det eksisterer for de fleste artikler i forvejen; man har gjort det frivilligt. Men jeg tror, det kunne tydeliggøres ganske godt i forbrugernes interesse.

Med hensyn til maksimaltemperatur for fjernvarme og centralvarme så ville det for fjernvarme kræve en meget dyr installation af ledningsnettet, og det er i øvrigt svært at se, hvor meget solvarme man er i stand til at koble til fjernvarmeanlæggene. Noget mere kan man nok koble til centralvarmeanlæggene, dér er der en mulighed. Men i forbindelse med fjernvarme er der måske i visse egne af landet en geotermisk mulighed. Det ville være lidt uhensigtsmæssigt, hvis man fik vandet op med 90° eller 100° og så skulle til at nedkøle det til 60° for at få lov til at sende det igennem fjernvarmenettet. Dér er altså også noget, man ikke har gennemtænkt. Jeg tror, der er en række tekniske forhold, der først skal undersøges, og det må vi altså se på, inden vi kan tilslutte os et sådant forslag.

Med hensyn til forbud mod installation af elvarme, så er vi parate til at drøfte det. Vi mener, det er uheldigt, at der i samme geografiske lokalitet findes alle former for boligopvarmning hulter til bulter imellem hinanden. Det nedsætter i hvert tilfælde de kollektive muligheder ganske betydeligt. Men der må selvfølgelig være stærke undtagelser, f.

[Svend Haugaard]

eks. med hensyn til udvidelse af bolig, hvor der i forvejen er elvarme, med hensyn til restaurering af gamle boliger, hvor det er mest praktisk at indføre elvarme. Men da også med hensyn til kombination af elvarme og solvarme, som forslagsstillerne næppe kan have noget imod. Eller kombinationen, som det også er nævnt, af vindenergi og el. Der skal være en lang række undtagelser, så det må vi nok også studere lidt nærmere, inden vi uden videre tilslutter os. Men vi er med på, at det skal med i en samlet planlægning.

Videre er der forslag om et nyt bygningsreglement. Et sådant har vi i øvrigt lige fået, og jeg tror nok, vi skal have lidt mere erfaring, inden vi går videre, bl. a. med hensyn til de klimaforhold, der opstår. Jeg er ikke sikker på, at det er særlig godt for mennesker at leve i et klima, hvor blomsterne dør, fordi der er for tæt. Jeg tror, man er nødt til at tage med, at man simpelt hen kan komme til at leve i et så tæt klima, at det heller ikke er godt for mennesker. Derfor vil vi nok se tiden an med hensyn til tilslutning til et nyt bygningsreglement.

Når det gælder forberedelse af solvarmeanlæg i alle nybygninger, så er det givet, at det i hvert fald indebærer en meget stærk fordyrelse. Måske ikke på lang sigt, men i hvert fald på kort sigt indebærer det ganske afgjort en stærk fordyrelse, og den fordyrelse må naturligvis lægges på lejen. Det er givet, at det endnu ikke er rentabelt, det ved jeg fra min hjemby. Vi har nogle eksempler på, at det ganske afgjort ikke er rentabelt endnu. Jeg vil også tro, at de forhåbninger, som forslagsstillerne har med hensyn til, hvor meget solen kan dække i 1985, er ganske urealistiske. Men vi er meget interesserede i støtte-muligheden i forbindelse med anvendelse af solvarme, og vi har da bl. a. fra mit partis side foranlediget, at også i den almindelige isolerings- og energifremmende støtte er solvarmen blevet taget med som en mulighed i nyere bygninger.

Til slut er der forslaget om forbud mod anvendelse af engangsservice i den offentlige sektor. Jeg har lige været henne og konstatere, at vi her går foran. Vi har begge muligheder med engangs- og flergangsglas her i folketinget, og det er i den side udelukkende flergangsglas, der er anvendt. Det viser da, at vi har lidt forståelse for tingene. Men at lave et direkte forbud er måske nok lidt uprak-

tisk. Hvis man derimod giver en meget kraftig henstilling til regeringen, til hele den offentlige sektor, om at gå foran her, og så ikke nøjes med den offentlige sektor, men også anbefaler det i høj grad over for alle andre forbrugere af engangsservice, så tror jeg, man kan komme langt. Lad os se, hvor langt man kommer dér, inden man laver et direkte forbud, som i visse situationer i hvert fald kan være uhensigtsmæssigt.

Som helhed må vi sige, at der er en række gode elementer i disse forslag, og vi støtter meget gerne hensigten med dem. Men vi tror altså også, der er noget, der er urealistisk eller direkte forkert. Vi må sige som helhed, at emnet interesserer os meget, og vi vil meget gerne være med til at støtte alle de energibesparelser, som vi er i stand til rent praktisk at få gennemført.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg skal søge at fatte mig i korthed og skal gennemgå de forskellige forslag med så få ord som muligt.

Beslutningsforslag nr. B 79 er vi særdeles positive over for ud fra en miljømæssig, beskæftigelsesmæssig og administrativ betragtning. Dog vil jeg sige, som jeg vist har sagt tidligere til hr. Ole Olsen, at den i punkt 2 foreslåede aftrappingsordning har en alt for lang tidsfaktor; det skal være over et kortere åremål. Men bortset fra dette er vi positive over for forslaget.

Med hensyn til beslutningsforslag nr. B 84 vil jeg mene, at det vil være særdeles vanskeligt at opstille graduerede satser, idet man jo ikke bare kan måle forbruget ved at sige: så stort er wattforbruget. Der er noget, der hedder effekt, der er noget, der hedder holdbarhed, der er noget, der hedder kvalitet, der er noget, der hedder tidsfaktor osv. Det må man have med ind i billedet, hvis man skal måle sådan noget. Derfor er vi lidt skeptiske over for dette.

Om lovforslag nr. L 176 må jeg sige til hr. Ole Olsen, at vi har jo siddet i dage, i uger, ja, vist i måneder og forhandlet om dette uden at nå til et konkret resultat. Jeg føler mig i øjeblikket absolut ikke fristet til en gentagelse, selv om vi havde det nok så hyggeligt. Dog vil jeg sige, der er visse grundelementer i det, som vi stadig væk er positive over for.

[Arne Bjerregaard]

Lovforslag nr. L 177 er et forslag, som uden tvivl vil fremme genbrug og brug af materiale, som ellers destrueres, og det må vi sige er ganske positivt, men det rejser jo en hel del økonomiske problemer, bl. a. for vores dagblade, som tidligere er fremført, og da også for andre. Men hvis man kan løse de økonomiske problemer for dem, der bliver ramt af det, så mener vi, det er rimeligt at se nøjere på dette forslag for at udnytte de ting, som vi ellers smider væk.

Lovforslag nr. L 178 er også et forslag, som vi har snakket en del om sammen, om at begrænse indkøb af store, energikrævende biler til fordel for mindre energikrævende. Vi mener som tidligere fremført, at det er rimeligt at støtte forslag, som fremmer disse intentioner. Dog må jeg sige, jeg tvivler på, at motorstørrelse og benzinforbrug er proportionale – eller jeg ved, at det er de ikke. Men måske kan vi finde frem til en anden måleenhed. Det er i al fald benzinforbruget, vi skal kigge på, idet vi ønsker et så lavt benzinforbrug som muligt. I så fald mener jeg nok, vi kan blive enige om at fremme et sådant forslag.

Med beslutningsforslag nr. B 78 kommer vi til det negative. Det finder vi ikke der er de nødvendige forudsætninger for at fremme.

Vedrørende beslutningsforslag nr. B 81 om disse gasanlæg er jeg nødt til at sige, at mit kendskab til de eksisterende anlæg er for utilfredsstillende til, at jeg kan udtale mig om det rimelige i at bevare disse, om de kan udnyttes i fremtiden på rimelig måde uden risiko osv. Men kan de det, så er det selvfølgelig i den givne situation rimeligt at bevare de anlæg, som eksisterer.

Med hensyn til beslutningsforslag nr. B 85 må jeg sige, som jeg tidligere har sagt, at deklARATION om elforbrug næppe kan udtrykkes konkret. Det er ikke muligt, idet effekten stadig væk må måles i tid, kvalitet, eventuelt skånsomhed, holdbarhed osv.; der er mange ting, der skal indregnes i dette, før man kan sige: her er det mest effektive apparat. Det er ikke bare et spørgsmål om wattforbrug til en bestemt tid eller til en bestemt arbejdsfunktion.

Om beslutningsforslag nr. B 87 må jeg sige, at for mig at se bliver det nogle særdeles kostbare anlæg, vi skal have i fremtiden. Vi må i al fald have en undersøgelse af, hvor store omkostningerne i fremtiden vil blive

efter dette forslag om at nedsætte temperaturen så meget. Vi erkender, at der kan være en besparelse i det, men vi skal jo også tage hensyn til den økonomiske side af sagen.

Beslutningsforslag nr. B 82. Her vil jeg postulere, at der er masser af kul i verden. Den sidste opgørelse, jeg har set, gik ud på, at der var til 550 år med et forbrug, som var større end det, vi har i øjeblikket, et forbrug, der var 10 pct. højere end det, vi har i øjeblikket. Da vores elværker efterhånden går over til kulforbrug i stedet for at bruge olie, ja, så skulle man måske i stedet for at forbyde elopvarmning fremme den og i stedet for forske mere i nedsættelse af energitab på vejen ud til forbrugeren. Det er noget, mener jeg, man har forsket for lidt i, og der gives i al fald visse muligheder for at nedsætte dette energitab. Beslutningsforslag nr. B 82 er vi altså ikke særlig positive over for.

Beslutningsforslag nr. B 88 vil vi se nøjere på, idet vi må erkende, at selvfølgelig ønsker vi en isolering, selvfølgelig ønsker vi lavenergi-huse, men der fremkommer en masse problemer. Der er fremkommet masser af problemer med hensyn til bygningskonstruktioner, og vi har også, det viser undersøgelserne, fundet frem til, at når man når en bestemt isoleringsgrad, så har yderligere isolering negativ indvirkning på beboernes fysiske og psykiske velvære. Det må man tage med i overvejelserne. Det er i al fald væsentligt, at folk befinder sig så nogenlunde i de huse, vi fabrikører.

Beslutningsforslag nr. B 83. Lad mig sige klart, at det forslag kan vi ikke støtte, idet vi ikke mener, forskningen på dette område tilsiger et sådant påbud i øjeblikket, overhovedet ikke. Det er særdeles negative resultater, vi har fået frem på det område.

Beslutningsforslag nr. B 86 må vi se nøjere på. Forslaget giver visse arbejdsmæssige og produktionsmæssige problemer. Der skal i al fald en hel del omstilling til, og der skal også visse steder ansættes nyt personale og andre steder afskediges personale, hvis man skal gennemføre noget sådant.

Beslutningsforslag nr. B 80 vil vi afvise, dog afhængigt af beslutningsforslag nr. B 79.

Lad mig slutte – jeg har ikke tid til mere, da jeg skal løbe til et andet møde – selv om jeg kunne have lyst til at sige meget mere om disse forslag, fordi jeg mener, det er meget positivt, meget af det, der er fremsat. Jeg må

[Arne Bjerregaard]

sige, at det er da særdeles positivt, at et parti sætter sig ned og fremstiller en så bred vifte af ressourcibesparende forslag og miljøvenlige forslag. Vi ønsker i al fald at rose partiet for, at det tager sig tid til det og gør det. Derfor ønsker vi også – uanset at jeg ikke har givet positiv tilslutning til et flertal af forslagene – at behandle alle forslagene seriøst i udvalget, fordi vi mener, forarbejdet sådan set er det værd og tilsiger, at man gør det. Det kunne også være, at forslagsstillerne kunne omvende os, hvad angår visse punkter i de fremsatte forslag.

Mølgaard (DR):

Der er to grunde til, at behandlingen af SFs forslagsbuket om energi- og ressourcebesparelser må blive noget mere overfladisk, end emnets karakter, sagens alvor, i grunden taler for, for unægtelig står vi med alvorlige energi- og ressourceknaphedsproblemer, som der må gøres noget ved, og med dette udgangspunkt vil jeg gerne erklære en vidtgående sympati over for den gode vilje, forslagsstillerne her har lagt for dagen, men forslagsstillerne bærer jo selv et betydeligt ansvar for, at behandlingen bliver knap så tilfredsstillende som ønskeligt, for forslagene er jo skrevet med en let hånd uden megen detaljering og uden megen dokumentation. Dertil kommer så – hvad SF ikke kan gøre for – at den store energipolitiske afklaring i hvert fald må ske i sammenhæng med den stillingtagen, vi står over for, når regeringens redegørelse vedrørende naturgassen m. v. foreligger.

Men det er SFs forslagsbuket, vi nu har for hånden. Som alt sagt ser vi med megen sympati på mange af de viljestilkendegivelser, som forslagsstillerne lægger for dagen, men også med skepsis på nogle punkter, og vi er direkte uenige i et og andet.

For nu at skille buketten ad og vurdere dens enkelte blomster vil jeg straks gribe vægtafgiftsforslaget. Vi betragter dette som en af buketkens nytteplanter. Det forekommer fornuftigt at aftrappe vægtafgiften med årene mod til gengæld at kræve syn, men de mekanismer, det vil udløse, må dog belyses nærmere, inden vi tager endelig stilling hertil.

Jeg vil godt erklære mig betinget positiv også over for registreringsafgiftsforslaget, der

indebærer afgiftspåleggelse efter hestekræfter fremfor efter værdi, men lad mig i tilslutning hertil bemærke, at forslaget også bør give anledning til atter at overveje, om hele motorbeskatningen burde overflyttes til brændstoffet fremfor som nu delvis at hvile på køretøjet. Det ville nok spare yderligere brændstof og sikre bedre køretøjer på landevejene.

At graduere hvidevareafgiften efter energiforbrug kan umiddelbart lyde forførende godt, men realiteten er, at det er nyttevirkningen og ikke kun totalforbruget pr. enhed, der bør tælle, og herfor kræves i hvert fald en mere graderet vurderingsskala, end jouleforbruget ville være.

Denne bemærkning har også betydning i relation til forslaget om obligatorisk deklARATION. Men med en større graduering, så der opnås en virkelig bedre – en reel – forbrugeroplysning, skal jeg erklære mig positiv over for en deklarationsmærknings- eller certificeringsordning.

Forslaget om afgift på olie og olieprodukter er nok ikke afviseligt som noget, der kan begrænse vort olieforbrug, men givet er det, at skattefradragreglerne for dem, der må transportere sig langt i arbejds medfør, må justeres fuldstændig i overensstemmelse med et sådant system.

Energi- og ressourcefonden – jo, vist er der brug for forskning og udvikling på energiområdet, så målet med denne kan være godt nok, men en fond? – vi nærer skepsis over for den.

Forslaget om bevarelse af gasforsyningsnettet er et godt forslag, der blot er kommet 25 år for sent, men så meget kan SF jo af gode grunde ikke helt lastes for. I det væsentlige er ulykken med nedlæggelsen af et gasforsyningsanlæg jo allerede sket. Forslagets gennemførelse er i dag uden tvivl uaktuel.

Fjernvarme- og centralvarmesystemers fremløbstemperatur tror jeg nok er et adskiligt mere teknisk-økonomisk indviklet spørgsmål, end det gøres til i forslaget. Jeg må advare folketingsmedlemmet imod at gøre sig til teknisk sagkundskab – ja, ikke blot det, men diktator – på områder, der er af teknisk indviklet natur, ved som her f. eks. at fastslå en bestemt fremløbstemperatur i fjernvarmeledninger.

[Mølgaard]

Forslaget om forbud mod installation af elvarme er i hvert fald alt for vidtgående. Lad os finde andre midler til at værgе os imod faren for at få a-kraftværker opført i det danske landskab.

En papirafgift er rimelig, når man tager verdensknapheden på frisk træ i betragtning, men det er jo et globalt problem, og her som i forbindelse med flere af de øvrige forslag må det anføres, at det jo ikke ligefrem er svækkelse af vore virksomheders konkurrenceevne, der er brug for i vort land. Arbejdsløshed udryddes ikke ad den vej. Internationale konventioner om fællesforanstaltninger i den industrialiserede verden mod ressourcекnapheden er påkrævede. Jeg er med på, at det er langt lettere sagt end gjort at få sådanne aftaler op at stå, og vi bør bestemt heller ikke bare lade stå til, indtil disse aftaler er i land, men der er også grænser for, hvor dybt vand vi skal begive os ud på for at undgå at slå os selv i ansigtet i helt maoistisk – eller det masochistisk, man siger – grad.

Et nyt og skrapere bygningsregulativ er der givetvis behov for, men modsat forslaget om forbud mod nedlæggelse af gasforsyningen må man her sige, at her er SF forud for sin tid. Det er langt væsentligere at få det nuværende bygningsreglement op at stå, få det implementeret – og deri mangler meget – og så i øvrigt at sætte ind på foranstaltninger til energibesparelse i de 99,99 pct. af den bygningsmasse, som er opført i henhold til tidligere bygningsreglementer.

Forberedelse af solvarmeinstallation i nybyggeri kan lyde tiltalende, når man blot ser bort fra regningen. Det pålæg er en alt for stor mundfuld i forhold til det omfang, man selv med de mest optimistiske solbriller på kan tro solvarmen kommer til at give os direkte på disse breddegrader.

Forbuddet mod anvendelse af engangsservice specielt i statens virksomheder lyder ikke godt, som om man i den offentlige administration ikke i forvejen har alt for mange bindinger og restriktioner, der hæmmer det effektive virke, men selvfølgelig – det skal blankt erkendes – giver cost benefit-analysen mange steder helt andre resultater på samfundsplan i dag end i fuldbeskæftigelsessituationer.

Alt i alt må jeg sige, at energi- og ressourcebesparelsesønskerne hos forslagsstillerne har vores fulde tilslutning, men samtidig må

det dog konstateres, at den reguladetri, forslagsstillerne baserer sig på, skaber masser af forvriddningsmuligheder, der er uønskede.

Behovet for foranstaltninger af denne slags må område for område dokumenteres uhyre kraftigt. Der er nok én væsensforskel på forslagsstillerne og retsforbundet: SF tror på reguleringer for reguleringernes egen skyld, ønsker styring og planøkonomi – det hører med til SFs trosbekendelse – retsforbundets lyder en del anderledes: vi synes, at der er for megen gift i afgifter i almindelighed og for megen initiativbegrænsning i reguleringsforanstaltninger. Derfor ønsker vi sådanne foranstaltninger begrænset til de områder, hvor det er absolut nødvendigt af knaphedsgrunde, og det gør selvfølgelig, at vi møder forslag som disse med nogen skepsis eller rettere med krav om dokumentation af behov og virkninger i en videre grad, end SFere og andre planøkonomitilbedere gør det, for de griber jo med begejstring også energi- og ressourcекnaphed uden dokumentation, med begejstring for dermed at opnå en styring under alle omstændigheder.

Med disse bemærkninger og med disse efterlysninger af yderligere dokumentation skal jeg erklære, at vi glæder os til det kommende udvalgsarbejde vedrørende dette forslagssæt.

Waldorff (VS):

Der er mange ting i SFs forslag, som vi synes er udmærkede, og det kan vel ikke rigtig komme bag på nogen, for det er jo sådan, at vi på en lang række områder faktisk ret langt er enige med SF om, hvad målet er med en energipolitik. Der er en hel række af disse konkrete forslag, som vi er enige i, og som der nok ikke er grund til at sige så forfærdelig meget om; det vil jeg tage til sidst.

Jeg vil først sige noget om helheden i SFs forslag, hvis man ellers kan sige sådan på dansk. Jeg mener, at der mangler en sammenhæng i de principper, som ligger bag alle disse forslag, som man kan sige tegner SFs energi- og ressourcepolitik. I forslagene opereres der med en række forskellige principper, som ikke alle sammen harmonerer så forfærdelig godt med hinanden. Der opereres dels med nogle generelle forbuds- og påbudsprincipper, dels med et princip, der hedder styring af forbrug gennem afgifter, og

[Waldorff]

endelig med et princip – eller en principløs-
hed – der opererer med tilskudsordninger
både til forbrugere og til virksomheder.

Hvad angår det første: om at prøve at sty-
re energiudviklingen gennem påbud og på
visse områder forbud, er vi enige med SF.
Det er ikke, fordi vi synes, det er skønt med
påbud og forbud, men det har simpelt hen
vist sig som en nødvendighed, hvis man i
øvrigt ønsker gennemført en fornuftig energi-
politik. SF har tidligere kritiseret VS' energi-
forslag netop for den holdning, der lå i, at
man på visse områder måtte iværksætte nog-
le påbud, bl. a. ifølge elforsyningsloven. Men
jeg synes da, det er udmærket, at SF også i
dag kan se nytten af det.

Et af de indlysende eksempler på, at det
faktisk er nødvendigt med en påbudspolitik,
er erfaringerne i forbindelse med isolering af
parcelhuse, hvor man har postet milliardtil-
skud ud til isolering, uden at der er kommet
noget som helst, der ligner en fornuftig og
fremadrettet isoleringspolitik, ud af det. Det
er tilfældigt og spredt, hvad der er sket.
Mange gange har de isoleringer, der er fore-
taget med støtte, lagt gift for en senere gen-
nemført isolering.

Om det andet princip, afgiftsstyring, er
vores holdning den, at vi ikke er principielt
imod enhver form for styring via afgifter.
Men det er nødvendigt at stille nogle krav til
de afgifter, man vil operere med, og der er i
hvert fald tre krav, der skal være i orden.

Det første er, at afgifterne skal være nød-
vendige for at nå det mål, man er interesseret
i.

Det andet er, at vi må afvise, at en afgifts-
styring samtidig kommer til at virke som en
regulær forbrugsskat for de almindelige for-
brugere. Det vil altså sige, at man kun kan
bruge afgifter i de tilfælde, hvor der eksiste-
rer en alternativ og selvfølgelig mere miljø-
venlig forbrugsmulighed, og det gør der jo
ikke altid.

Endelig må man fastholde som nødvendigt
i hvert fald i praksis, at når man indfører
afgifter til at styre energiudviklingen, må det
være afgifter, der træder i stedet for eksiste-
rende afgifter, sådan at man ikke forringer
levevilkårene for almindelige forbrugere.

Jeg mener ikke, at disse krav til afgifter i
forbindelse med styring af energiforbruget er
opfyldt i SFs forslag; det vil jeg komme til-
bage til.

Det tredje var tilskudsordningerne. Der
opererer SF med, at der både skal gives til
forbrugere og til virksomheder. Når det gæl-
der tilskud til forbrugere, kan vi kun accepte-
re tilskud, der kan gennemføres på en sådan
måde, at man undgår en kapitalisering af
tilskuddene. Eksemplet med parcelhusene én
gang til: dér har man set tilskud til isole-
ringsordninger, som i sig selv var fuldt ren-
table, altså hvor der bliver tale om en direkte
kapitalisering, hvor huset stiger i værdi, som
så kan belånes og alt det dér.

Det andet er, at SF accepterer, at man kan
give støtte til private virksomheder. Det siger
vi simpelt hen kategorisk nej til. Der er ingen
argumenter for at kombinere en anden ener-
gipolitik med erhvervsstøtteordninger.

Det er klart, at støtteordninger skal iværk-
sættes i offentlig regie, sådan at man får en
offentlig forsknings- og produktudviklings-
virksomhed.

Dette er ikke nogen særlig ny diskussion
mellem SF og VS; SFs holdning til tilskud
har vi vist altid været uenige i.

Det, der mangler, er i det hele taget en
eller anden principiel holdning til, hvordan
energiforbruget skal udvikles, det mangler i
hvert tilfælde i den udgave af SFs energi poli-
tik, vi her har fået. Der mangler helt generelt
en socialistisk synsvinkel; forslagene bygger
for mig at se i meget høj grad på de midler,
som bruges i en traditionel socialdemokratisk
energipolitik.

Det vil jeg gerne kommentere lidt i for-
hold til de enkelte forslag i SFs buket her.

Det første er forslaget om en energi- og
ressourcefond. Man kan diskutere formålet
med en fond. Hr. Svend Haugaard nævnte
det lidt absurde i et cigarkassesystem, og det
er der sådan set noget om. Det afgørende er
selvfølgelig ikke, om midlerne til udvikling
af alternativ energi kommer via en fond, el-
ler om de kommer via konkrete beslutninger
og bevillinger, som altså fastlægges i folke-
tinget. Det afgørende er, hvem der kommer
til at betale de midler, som skal bruges til
udvikling af alternativ energi, og hvem der
får fordel af det. Her er SFs forslag om en
fond særdeles ukonkret. Den afgørende man-
gel ved forslaget – det, vi er helt uenige i – er
selvfølgelig, at fondens midler skal kunne
gives til private. I praksis vil det betyde, at F.
L. Smidth vil få tilskud til at udvikle en

[Waldorff]

vindmøleteknologi, som de i forvejen selv er interesseret i. Det er ren kapitalstøtte.

Det er også kritisabelt, at der efter forslaget skal kunne gives tilskud til isolering til private, som jeg allerede har været inde på.

Så kan man diskutere, hvad man skal med et sådant energi- og ressourceråd, som skal fordele disse midler. Erfaringerne med eksisterende råd, som på grundlag af en mere eller mindre dårlig lov skal dele midler ud, er ikke særlig gode: det ender i reglén i en eller anden form for kapitalstøtte, så det er vi højst skeptiske over for.

Råolieafgiften er nødvendig for SF, fordi man skal have nogle midler til at finansiere den foreslåede fond. Den adskiller sig fra den nuværende afgift på olieprodukter ved, at den ikke fritager erhvervslivet for afgiften, og derved, at boligopvarmning ved petroleum er fritaget. Det er selvfølgelig meget sympatisk, men vi mener faktisk, at SF går galt i dette forslag ved at forsøge sig med en afgiftsstyring. Der er ingen tvivl om, at det umiddelbare resultat af afgiftsforslaget vil være en fordyrelse for en masse mennesker, uden at der er nogen, der får noget ud af det. Det vil ramme folk, som uforskyldt, kan man godt sige, er i besiddelse af et oliefyr, og som ikke umiddelbart kan erstatte oliefyropvarmning med alternative opvarmningsformer. Derved vil dette forsøg på afgiftsstyring lægge et pres på folk for at forsøge individuelle løsninger på den forringelse af deres økonomiske forhold, som de bliver udsat for, og det vil selvfølgelig meget hurtigt få social slagside. Der vil være nogle, som er i stand til at investere i alternative opvarmningsmetoder, og der vil være andre, som ikke er i stand til det, fordi det kræver en investering, og det er dem, der kommer til at bære de forhøjede opvarmningsudgifter, som vil være en konsekvens af råolieafgiften.

Man kan altså sige, at SFs forslag bestemt ikke overholder de kriterier, som vi vil stille op for at kunne gå med til en styring af energiforbruget over afgifterne. Vi mener, man kan undgå de ulemper, der er i SFs forslag, ved at skabe en styring igennem en påbudspolitik, sådan som vi har lagt op til det i vores forskellige energiforslag. Jeg vil bare nævne nogle enkelte ting fra det, nemlig en fremskyndelse af kraft/varme-udbygningen gennem pålæg efter elforsyningsloven, tilslutningspligt i forbindelse med ilandføring af

naturgas, pålæg om at supplere eksisterende elforsyningsanlæg med vindkraftanlæg, skærpede bestemmelser, sådan som SF også lægger op til det i denne buket, vedrørende isolering og solvarmeanlæg. Endelig kunne man begynde at tænke i noget, som kunne være maksimumsgrænser for energiforbrug byggede på traditionelle energikilder. Der er altså masser af muligheder.

Det er selvfølgelig et problem, at de muligheder, man teoretisk kunne tænke sig, er væsentligt indskrænkede igennem den energipolitik, som regeringen allerede har ført. Det mest indlysende eksempel er foræringen af Nordsøgassen til A. P. Møller, som gør, at en naturgasforsyning, der i sig selv ville være vældig tiltrækkende for folk i og med, at den simpelt hen ville være billig, nu ikke vil være billig, fordi man sikrer A. P. Møller en forrentning på 30 pct. af investeringerne.

Et andet af SFs forslag, hvor man benytter sig af afgiftsstyring, er forslaget om afgift på papirmasse. Der synes jeg SF skylder os at forklare nogle ting, nemlig for det første hvorfor man ikke her, sådan som man er inde på det nogle andre steder, vil gå ind for en styring over påbud i stedet for en styring over afgifter. Det kunne faktisk lade sig gøre at undgå den fordyrelse for forbrugeren, som ligger i papirafgiften, ved at man opstillede nogle krav til indhold af genbrugspapir i forskellige typer af papir til forskellige formål. Den fordyrelse, forslagets gennemførelse ville medføre, er noget større end det, SF antyder. Det argument holder ikke, at når afgiften på en bog stiger 50 øre, så stiger prisen også. Det er sådan, at når man beregner priser på bøger, regner man i procenter, og de 50 øre vil formentlig føre til noget i retning af 7-8 kr. på en bog af den størrelse, SF regner med her.

En anden ting er, om vi kan få en kommentar til de nationalistiske tilbøjeligheder, som man her giver efter for. Jeg vil gerne høre en begrundelse for, at man ikke behøver at tage de miljømæssige hensyn, som altså består i hensyntagen til de naturlige ressourcer, når det drejer sig om eksport. Jeg spurgte også om det, sidst vi behandlede dette forslag, men fik ikke rigtig noget svar på det; det vil jeg da gerne have.

Andre har sat spørgsmålstegn ved, om det var særlig fornuftigt med en afgift på hårde hvidevarer. Jeg mener, dette er et område,

[Waldorff]

hvor det er oplagt at forsøge sig med udvikling af en egentlig produktkontrol. Der har været talt om typegodkendelse, men det er fuldstændig oplagt, at det på en lang række områder ville være rimeligt, at det offentlige gik ind i en vurdering af, om sådanne produkter på rimelig måde – og det vil altså i dette tilfælde sige på rimelig miljømæssig måde – opfyldte de krav, man måtte stille. Det ville faktisk kunne lade sig gøre. Men i den udstrækning, det ikke kan lade sig gøre – og vi tror selvfølgelig ikke på, at man kan få nogen med til det – er det selvfølgelig bedre, som SF forestiller sig, at en afgift faktisk indrettes efter et miljøsyn, fremfor at den som i dag blot ligger på alle hårde hvidevarer. Altså i den udstrækning, der er tale om at erstatte en eksisterende afgift på et forbrug, en afgift, som i øvrigt ikke har noget som helst styrende formål, vil vi selvfølgelig foretrække en omlægning af afgiften.

Så er der ikke så lang tid tilbage, men jeg kan lige sige om forslagene vedrørende biler, at de for os at se er eksempler på, at en afgiftsstyring kan bruges rimeligt og fornuftigt. Vi er altså faktisk enige i forslagene om en anden beregning af registreringsafgiften og en aftrapning af vægtafgiften efter 6 år, som SF forestiller sig.

Der har været en del diskussion her om det rimelige i at gå ud fra antallet af hestekræfter, men der er intet i vejen for, at man kunne vælge et andet grundlag, nemlig simpelt hen benzinforbruget, altså at en afgift indrettes efter, hvor langt en bil kører pr. liter; det ville i hvert tilfælde ikke kunne afvises med den begrundelse, hvormed man har afvist SFs forslag.

Stort set alle de resterende forslag kan vi støtte. Hvad angår forslaget om skærpelse af bygningsreglementet, er SF ikke særlig konkret med hensyn til, hvad det er, man forestiller sig. Derom har vi nogle ideer i de forslag, vi har fremsat tidligere, som man sikkert kunne diskutere.

Påbud for nybyggeri om forberedelse af installation af solvarme er også udmærket. Jeg mener, boligministerens afvisning er meget tynd. Jeg mener faktisk, at man har et så rigeligt erfaringsgrundlag med solvarmeteknologien til, at man kan stille de forholdsvis beskedne krav, som ligger i SFs forslag.

Så har der været ironiseret lidt over, at forslaget om installation af elvarme ikke var

så gennemtænkt, og det er det selvfølgelig heller ikke, i den udstrækning forslaget forhindrer anvendelse af vindkraft direkte omsat i elvarme, men det er jo ikke noget argument for ikke at gå ind for et princip i den retning.

Også de resterende forslag kan vi tilslutte os. Jeg synes sådan set godt, at SF kunne have gjort lidt mere for at belyse de tekniske vanskeligheder og de økonomiske og beskæftigelsesmæssige konsekvenser af forslagene.

Ole Olsen (SF):

Jeg vil begynde med at sige, at der ikke fra SFs side er gjort forsøg på at foretage en finanspolitisk stramning med denne forslagsbuket. Det er åbenbart nødvendigt hver gang, vi skal i gang med denne problemstilling, både at jeg siger og skriver det temmelig mange gange, ellers påstår folk, at vi gør det for at lave finanspolitisk stramning, eller at det medfører en finanspolitisk stramning.

Hvis vi skulle være kommet til at stramme nogen steder, vil regeringens eksperter meget hurtigt kunne regne ud, hvor vi skulle slække, for at resultatet ikke blev nogen finanspolitisk stramning.

Jeg synes, der har været en del uklarhed om at forstå disse ting i dag. En del af det vil jeg også komme tilbage til her. Jeg skal lige sige til fru Annelise Gotfredsen med det samme, at det forekommer mig, at fru Annelise Gotfredsen angriber tingene på en helt skæv måde. Det væsentlige i denne debat – det kan jeg trække frem nu – er vel, om man, hvis man overhovedet vil føre en energipolitik, vil anvende tvang eller vil anvende det økonomiske system. Hvordan fru Annelise Gotfredsen så kommer til, at vi, når vi vil anvende det økonomiske system, er nogle fæle socialister, forstår jeg simpelt hen ikke, og realiteten er da også, som hr. Waldorff sikkert vil bekræfte for mig, at der såmænd overhovedet ikke er noget socialistisk ved dette, men det er blot et forsøg på at føre en nogenlunde rimelig, rationel og nødvendig energi- og ressourcepolitik.

Forslagene i denne buket er for norges vedkommende kendt fra den forrige folketingssamling, som det også er blevet sagt i dag. Men vi har også lagt nogle nye oveni. Vi har foretrukket at få alle forslagene behandlet under ét. Jeg kan lige sige, at det ikke kun er for at spare medlemmernes tid –

[Ole Olsen]

de fleste er jo også gået alligevel – men at det, vi ville opnå ved at behandle dem under ét, var at henlede opmærksomheden på helheden i forslagene, og jeg synes også, at mange af ordførerne og i høj grad ministrene var fuldstændig klar over, at det vigtigste i dette her faktisk var helheden, et forsøg på at tegne en mosaik af en energipolitik, selv om jeg gerne skal medgive hr. Kaj Hansen, at dette selvfølgelig ikke helt og fuldt giver sig ud for at være SFs energipolitik. Vi kunne ikke nå at arbejde det hele ind i det; f. eks. er vores holdning til a-kraft bestemt ikke taget med her, den vil vi nok komme med i en helt anden sammenhæng.

Man kan dele forslagene op i nogle undergrupper, hvilket kan være rimeligt for at forsøge at få dem anskueliggjort bedre. Jeg må egentlig beklage den måde, de fremtræder på i dagsordenen. Det må være vores egen skyld; for det er nok den orden, vi har lagt dem i, da vi afleverede dem. Vi skulle nok have tænkt os om og forsøgt at rubricere dem i undergrupper, så havde det nok været lidt lettere overstået, og det beder jeg om tilgivelse for.

En undergruppe af forslagene udgøres af B 78 om oprettelse af en energi- og ressourcefond, L 176 om afgifter af mineralske olier og olieprodukter og L 177 om afgift af papirmasse og varer heraf. Fælles for L 176 og L 177 er, at begge lovforslag forsøger ved hjælp af afgifter at tvinge forbruget af nogle knappe ressourcer, der tillige tæller meget kraftigt i valutarisk henseende, væk fra disse.

Olieafgiften har til formål at nedsætte forbruget ved at gøre forbrug af olie dyrere. Det er imidlertid ikke meningen, at befolkningen eller erhvervslivet skal betale mere for deres energi, end de gør i dag.

Jeg kan i den forbindelse sige, at jeg synes, hr. Waldorffs holdning til spørgsmålet om tilskud til erhvervslivet her er forkert. Det, der er tale om, er ikke, at man vil forsøge at beskattes erhvervslivet overhovedet, men at man vil forsøge at påvirke erhvervslivet til en bestemt holdning, nemlig til at forbruge mindre energi og mindre papir. Det ser vi opnået ved at give en række tilskud på forskellige områder, og jeg kan tilføje, at tilskudspolitikken jo ikke fuldt ud er gennemarbejdet i det, vi har lagt frem. Man forsøger for L 177's vedkommende at tvinge forbruget

over på papir, der er fremstillet af stoffer, der ellers ikke udnyttes på rationel facon.

Den udvikling, landet er inde i på grund af oliekrisen, burde få alle folketingets partier til at se med sympati på tankegangen i SFs forslag. Regeringens repræsentanter, som jeg meget gerne vil takke pænt og artigt for den venlige behandling, udtalte, at det var helheden, man var positiv over for, i mindre grad hvert enkelt forslag, og det kan jeg da også godt bære.

Til dem, der har bebrejdet os, at vi ikke har gjort arbejdet ordentligt og ikke regnet nok efter, vil jeg sige, at vi faktisk har taget adskillige eksperter på det, og at vi med vores måske for små evner har gjort det så godt, som det nu kunne gøres af os.

Jeg tror, det er meget vigtigt, at vi gør befolkningen klart, at det er en sammenhængende energipolitik, der er brug for. Hvis vi går ind for at anvende afgifter og tilskud, må vi gøre befolkningen opmærksom på, at dette er en helhed, og den må bringes til at forstå, at det er nødvendigt, at vi fører en energipolitik. Jeg tror i øvrigt, at forståelsen i befolkningen herfor allerede er til stede i dag, og jeg vil håbe, at den forståelse også breder sig til de partier her i salen, som i dag har stillet sig negativt over for helheden i disse forslag.

Havde vi for få år siden fået indført den råenergiavgift, som der var enighed om mellem socialdemokratiet, det radikale venstre og SF, ville vi nu være kommet et godt stykke hen ad vejen med energibesparelser. De nuværende problemer ville i takt hermed have været mindre. Moralen burde være, at det er nu, vi skal i gang med at realisere den skitserede energi- og ressourcepolitik.

Jeg skal lige tilføje, at vi selvfølgelig over for befolkningen må understrege meget kraftigt, at det ikke er af finanspolitiske grunde, man opkræver denne afgift. Ellers tror jeg ikke, man får befolkningen til at forstå helheden i en sådan energipolitik.

Jeg synes, at afgiften på papirmasse vil være retfærdiggjort allerede på grund af den valutariske virkning, men vi mener i allerhøjeste grad også, at vi kan presse forbruget over på andre varer, som er ressourcebesparende. Nu sagde hr. Waldorff, at for bøger regner man med procenter. Det gør man forhåbentlig kun, så længe vi ikke har en pristoplov, som siger, at det må man ikke. Vi lægger jævnlige loft over avancen, og det

[Ole Olsen]

kunne man da gøre én gang til, hvis det var det, det handlede om. Det er ikke særlig svært at få ført igennem, at en bog f. eks. ikke stiger mere, end papirudgiften stiger.

Den anden undergruppe er forslagene L 178 om ændring af lov om registreringsafgift af motorkøretøjer m. v. og de to beslutningsforslag B 79 om vægtafgift af motorkøretøjer m. v. og B 80 om periodiske syn af motorkøretøjer m. v. Forslagene sigter samlet mod at opmuntre til køb af mindre benzinforgørende biler og til på forsvarlig vis at forlænge bilernes gennemsnitlige levetid.

Der blev i dag heroppefra sagt, det var vist af fru Annelise Gotfredsen, at det ikke var så godt at forlænge bilernes levetid. Jeg mener, det er fuldt forsvarligt, og jeg mener oven i købet, at hvis vi bare i gennemsnit kunne forlænge bilernes levetid med et år eller måske bare med et halvt, ville det rent valutarisk og også beskæftigelsesmæssigt være temmelig meget, vi havde nået ad den vej. Jeg tror ikke, vi i den nuværende situation har råd til at kimse ad de fremskridt, der kunne nås ad den vej.

Så er der forslagene B 84 om ændring af lov om forbrugsbegrænsende foranstaltninger og B 85 om obligatorisk deklaration af elforbrug. Der er blevet gjort en lille smule nar af disse forslag heroppefra i dag; man mener, det er småforslag, som måske ikke hører hjemme, når vi skal til at snakke alt det dyre om energipolitik osv. Vi mener, de hører hjemme her. Vi mener netop, at befolkningen skal forstå, at vi også skal have detaljerne med, og vi er nødsaget til at tage et par detaljer med for at vise det. Vi kan ikke bare komme med noget meget abstrakt over for befolkningen, vi må også, meget mere end det er tilfældet her, ned i de helt konkrete ting for at få forståelse.

Vi mener selvfølgelig, at disse to forslag taget for sig selv giver en lille, men også kun en meget lille besparelse i elforbruget.

Der er en gruppe på fire forslag, der sigter specielt på enten at fremtvinge direkte besparelser ved opvarmningen eller at påvirke forbruget i retning af mere acceptable former for opvarmning.

B 81 drejer sig om bevarelse af gasforsyning. Det søger selvfølgelig at forhindre, at der nedlægges dele af et bestående netværk, og hvis handelsministeren kan sige, at der ikke er nogen fare på færde, vil jeg sige tak

for det, og så kan vi da godt trække forslaget tilbage; det kan jeg snakke med mine kolleger om. Vi regner herved med at kunne lette forsyningen af naturgas og opmuntre til anvendelsen af denne energiform.

B 87 om fjernvarme og centralvarmesystemer søger at foreskrive en mere økonomisk fremløbstemperatur, hvorved man kan nedbringe energiforbruget. Jeg synes, at specielt hr. Kaj Hansen udtalte sig fantastisk skrækkert om disse forslag, hvilke procenter det drejer sig om osv. Vi har forsøgt at få en snak med de eksperter, vi havde, og derved er vi altså kommet frem til dette. Hvis det er forkert, er det bare ærgerligt, men det kan vi sådan set ikke gøre for.

Men jeg går ud fra i alle tilfælde, at lovforslagene og beslutningsforslagene bliver underkastet en grundig behandling i udvalg, og derved skal vi selvfølgelig nok få rettet de fejl, vi eventuelt måtte have lavet.

Bygningsreglementet. Vi mener ikke ved bedømmelsen af BR 77, at vi har fået tilstrækkeligt stramme regler om besparelser, og vi vil godt have strammet dem op. Vi kan da godt se, at når BR 77 lige er trådt i kraft, kan det godt være betænkeligt, og måske skulle vi indhøste nogle erfaringer først. Vi mener imidlertid godt, at man ud fra mere teoretisk viden allerede i dag kunne stramme forslaget.

Der er jo løbet meget vand i stranden, siden et parti i forbindelse med råenergiavgiften udtalte, at partiet overhovedet ikke ønskede nogen energipolitik. Det var et af de partier, vi forhandlede med dengang. Det samme gælder et andet parti, der udtalte, at dets energipolitik udelukkende gik ud på at skaffe den billigst mulige energi til landet. Jeg havde egentlig tænkt mig at lade være at citere, hvilken politiker det var, men efter hr. Kaj Hansens store elskværdighed i dag vil jeg sige, at det var hr. Knud Jespersen, der i en radiodebat sagde: Danmarks eneste energipolitik skulle være at få den billigst mulige energi til landet. På den baggrund er der vist ingen tvivl om, hvorfor hr. Kaj Hansen måtte vurdere de fleste af forslagene så negativt, som han gjorde her. Jeg vil sige med hr. Kaj Hansen, at mens jeg er meget glad for regeringens og andres positive holdning over for dette, synes det mig på den baggrund, at hr. Kaj Hansens påståede positive holdning til det hele virker lettere hyklerisk.

[Ole Olsen]

Erkendelsen af nødvendigheden af en energi- og ressourcepolitik har efterhånden bredt sig i befolkningen, og jeg vil så håbe, den breder sig til partierne her også.

Handelsministeren er i disse dage i gang med en mindre besparelse i olieforbruget. Det skal ske ved lovændringer og sparekammer, og handelsministeren skal selvfølgelig ikke være i tvivl om, at SF er helt på linje med ham i disse tiltag. Ministerens bestræbelser illustrerer også ganske godt, at det er nødvendigt at bruge flere forskellige metoder i en sparekampagne.

Centralt i den energipolitik, vi må regne med at skulle føre fremover, er, hvilke midler vi skal tage i anvendelse, og vi har allerede fået en temmelig skarp debat frem her, f. eks. gælder det hr. Waldorffs indlæg.

Som led i en mere systematisk beskrivelse af ønskelige politiske midler kan vi nævne følgende: Der er for det første besparelseskampagner af den karakter, som handelsministeren vil anvende i den kommende tid, og jeg skal da meget gerne sige, vi selvfølgelig skal gå så langt, som vi overhovedet kan med besparelseskampagner, inden vi kommer med noget strammere. Det må nok siges at være det bedste, hvis det opfylder formålet. Jeg tror nu kun, at besparelseskampagner rækker et vist stykke ad vejen og så heller ikke længere. Jeg tror også, at ministeren selv og i øvrigt også justitsministeren har erkendt det ved de regler, man vil komme med.

Der er for det andet lovgivning, der påbyder direkte besparelser. Den kan i praksis enten have karakter af påbud eller af forbud. Jeg kan og vil selvfølgelig ikke afvise, at man skal bruge påbud og forbud, og vi har bestemt også taget dem med i de forslag, som vi har lagt frem her.

Den tredje metode vil være anvendelse af økonomisk motivering til at foretage besparelser. Her kan være tale om såvel afgifter som tilskud, og vi vil mene, at i mange retninger er en sammenkobling af disse to former ideel. Vi kan derved få den befolkningsgruppe, som vi hjælper, til selv at betale via afgifterne, hvis det skal komme til at gå helt lige op.

Jeg tror også, de fleste af medlemmerne her i tinget er enige med mig i, at de frivillige besparelseskampagner vil være de bedste, men vi tror også, det er yderst begrænset, hvad vi kan nå. Derfor må den væsentligste

del af debatten dreje sig om, i hvilket omfang der skal anvendes påbud og forbud, og i hvilket omfang der skal anvendes økonomiske incitament som afgifter og tilskud.

Der er nok i helheden lidt forandring fra SFs buket sidste gang og til denne gang. Sidste gang var den lidt skæv i den forstand, at vi lidt for kraftigt måske som helhed viste tilskud og afgifter. Vi havde ikke påbud/forbud så kraftigt med, som vi har denne gang. Jeg tror nok, den må blive en lille smule uligevægtig i den retning.

Vi vil hellere arbejde med økonomiske incitament, end vi vil bruge forbud og påbud det meste ad vejen. Lad os f. eks. sige, at vi sagtens kan lave en lov om, at folk ikke må have over 18° i deres hjem. Det er en meget, meget ligetil sag at gennemføre sådan en lov. Når man så kommer til kontrollen af sådan et forbud, tror jeg, de fleste vil stejle, på samme måde som vi gør. Vi er måske mange, der mener, at Danmarks Radio er gået så langt, som der overhovedet kan og må gås med hensyn til pejlevognene og kampagnen. En nærmere kontrol af vore hjem end den, som DRs pejlevogn udfører, kan vi ikke acceptere.

Som det fremgår af det, jeg har sagt indtil nu, har SF sådan set vist sig fra sin elskværdige side over for folketingets medlemmer ved at søge behandlingerne samlet under ét. Havde vi valgt at tage en peberbøsse og drysse den blidt ud, kunne vi selvfølgelig have nået at bruge meget mere af tingets tid til at gennemgå hvert enkelt påbud eller forbud, eller hvad der nu er, ganske detaljeret.

Vi havde – og det er til fru Ritt Bjerregaard specielt – skam overvejet, om man kunne komme med alt dette i ét eneste stort forslag til folketingsbeslutning. Det fandt vi hurtigt ud af, at det kunne vi ikke. Man kan ikke veje det sammen, detaljerede forslag og store forslag osv., og putte alt ind i et forslag til folketingsbeslutning eller i en forespørgselsdebat. Specielt vil vi være bange for en forespørgselsdebat, for man ville jo ikke ane, hvilke mærkværdige dagsordener der eventuelt kom ud af en sådan forespørgselsdebat.

Vi mener som sagt, at vores forslag er gode forslag, men vi er også nok klar over, at der er grænser for, hvor god denne verden er. Vi forestiller os naturligvis ikke, at regeringspartierne uden videre vil stemme for vores forslag og sige tak til. De nøjes med

[Ole Olsen]

takken i dag. Jeg vil bare lige sige, at såfremt der ikke er kommet gang i skabelsen af en energipolitik sådan lidt i retning af den, som fremtræder i vores buket, kan jeg garantere for, at vi kommer igen. Samtidig er det også nok rimeligt på forhånd at være opmærksom på, at mængden af forslag vil vokse, og så er spørgsmålet nok, om vi kan holde dem sammen, så de kan behandles under ét.

Under første behandling i sidste samling blev visse af lovforslagene kritiseret på et grundlag, der efter min mening var usagligt. Dette gjaldt især forslaget om indregistreringsafgift. Der blev noget nedladende sagt – det er også sket i dag – at hvis man skulle forlade værdigrundlaget, burde man ikke vælge et antal hestekræfter som målestok. Jeg håber, at de, der fremkom med denne kritik dengang, i den mellemliggende periode har forsøgt at få problemerne debatteret med sagkyndige instanser inden for branchen. SF er helt klar over, at man for at fremme salget af biler, der bruger mindre benzin, sagtens kunne finde andre kriterier frem, der teoretisk set – og jeg understreger teoretisk – ville opfylde dette formål bedre end hestekræfter. Imidlertid synes det eneste forslag, der kan administreres af toldvæsenet, at være antal hestekræfter.

Det forekommer mig ejendommeligt, at der virkelig er nogen, der tør hævde, at den nu anvendte afgiftsform bør opretholdes. Det nuværende system medfører bl. a., at man ved en hvilken som helst forbedring af bilerne oven i den omkostning, som selve forbedringen udgør, skal lægge 180 pct. Samtlige de problemer, vi har i skatte- og afgiftsudvalget vedrørende sikkerhedsudstyr, kan føres tilbage til værdibeskatningen. Kan man i fuld alvor påstå, at en afgiftsform, der, da den startede, kun udgjorde få procent, også skulle være den bedst egnede, når afgiften efterhånden er nået op på 180 pct? Jeg kan ikke forestille mig, at man, hvis man skulle begynde forfra i dag, valgte det.

Med hensyn til det tvungne periodiske bilskøn skal jeg henlede opmærksomheden på den delbetænkning, der i 1976 blev afgivet af et af justitsministeriets nedsat udvalg. Der bliver meget klart sagt i dette udvalg, at et enigt udvalg ønsker, at der skal være tvungne periodiske syn. Det synes jeg er stærkt, et enigt udvalg. Der var repræsentanter for justitsministeriet og for arbejdsmini-

steriet, og der var repræsentanter for alle mulige organisationer fra branchen, fra de ansatte, fra kunder. De ønskede altså et tvungent periodisk syn. Det er måske det forslag, som vi kan sige i højere grad end mange af de andre kan stå fuldstændig alene, og jeg mener, at man må prøve at få det forslag vedtaget nu.

Det er for det første sådan, at der vil gå 3–4 år efter vedtagelsen, før selve systemet kan være i sving, og det kan endvidere laves uden omkostninger for det offentlige. Det burde vist tilsige, at et sådant system burde gennemføres, og det burde gennemføres snarest muligt.

Jeg har sådan set sagt omtrent, hvad jeg ville til regeringen, selv om jeg har noteret betydeligt mere op. Jeg var selvfølgelig meget imponeret af, at regeringen var så venlig. Jeg indrømmer, at den tanke strejfede mig, at man ville begrave mig i venlighed, men det kan jeg ikke rigtig forestille mig. Jeg tror selvfølgelig, at regeringen vil arbejde seriøst med disse forslag.

Handelsministeren (Arne Christiansen):

Jeg har kun et par ganske korte bemærkninger til enkelte af ordførerne, mest for at bringe tingene på plads.

Jeg må sige til hr. Maisted, at da jeg i går oplyste medierne og dermed offentligheden om de foranstaltninger, som regeringen havde besluttet af træffe, sagde jeg også, at jeg havde fået tilslutning i folketingets energipolitiske udvalg, men at der var partier, der ikke kunne give tilslutning, og jeg nævnte endda specielt fremskridtpartiets holdning til den obligatoriske kontrol med oliefyrr. Men jeg kan selvfølgelig ikke garantere, at disse ting bliver givet videre. Vi har en fri presse her i landet.

Til hr. Thorndahl kan jeg sige, at det må bero på en misforståelse, at besparelserne ved hastighedsbegrænsningerne skulle være 10 pct. Jeg har sagt i udvalget, og jeg har sagt offentligt, at det drejer sig om 2½ pct. skønsmæssigt af benzinforbruget og ½ pct. af det totale olieforbrug.

CDs ordfører spurgte mig, i hvor stor udstrækning der er intakte gasanlæg. Jeg kan egentlig ikke besvare det mere nøjagtigt, end jeg gjorde det i mine indledende bemærkninger til SFs forslag, idet vi må konstatere, at i

[Handelsministeren]

hovedstadsområdet, inkluderet Strandvejsgasværket, må vi betragte det som intakt, men hvordan tilstanden er i de 25 andre byer, har vi ikke haft mulighed for at konstatere, ud over at det er af stærkt varierende karakter.

Og så bare lige en lille bemærkning til hr. Svend Haugaard. Det er jo tænkt som en venlighed, når jeg fremsender mine taler på forhånd, men jeg kan jo ikke garantere, at de 100 pct. bliver fulgt, og det forudsætter selvfølgelig så, at man følger med i, hvad der bliver sagt. Det, som hr. Svend Haugaard polemiserer imod, havde jeg ladet udgå af min tale, da jeg var blevet overbevist om, at det måske ikke var så betimeligt, som jeg egentlig troede i første omgang.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (for forslagene til folketingsbeslutnings vedkommende sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Melchior):

Med hensyn til udvalgsbehandling stiller jeg følgende forslag:

Forslagene under pkt. 8-12 henvises til det energipolitiske udvalg.

Forslagene under pkt. 13-17 henvises til skatte- og afgiftsudvalget.

Forslagene under pkt. 18 og 19 henvises til boligudvalget.

Forslaget under pkt. 20 henvises til miljø- og planlægningsudvalget.

Forslaget under pkt. 21 henvises til retsud-

valget.

Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Fjerde næstformand (Melchior):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Arbejdsmarkedsudvalget har afgivet:

Betænkning over forslag til lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse. (Lovforslag nr. L 151).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Kommunaludvalget har afgivet:

Betænkning over forslag til lov om ændring af lov om svangerskabshygienje og fødselshjælp. (Lovforslag nr. L 179).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 13. marts 1979 kl. 13.00.

Angående dagsordenen henviste fjerde næstformand til den i salen opslåede dagsorden.

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge henviste fjerde næstformand til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 13.48